READ IN ENGLISH →

BINAGO OKTUBRE 23, 2026

112 PAHINA



Panginoon,

Ibigay Mo sa Amin ang Bundok na Ito

KASAMANG AKLAT · SA KANIYANG KAGALAKAN

KENNETH ENGLE, KASAMA SI KEVIN ENGLE

Mula Lancaster County PA hanggang Kalye Malvar, Lungsod ng Baguio, Pilipinas

Engle · Robson · Leonard · Haines

Ken at Mary Lou Engle · Edisyong Tagalog

Sa Kaniyang Kagalakan: Ang Buhay at Ministeryo ni Ken Engle

Mga liham ni Ken Engle, kasama ang mga alaala ni Kevin Engle, 1951–1987

Sa Kaniyang Kagalakan 4
Ang Minamahal na Manggagamot 7
Ang Pulong-Panalangin sa Moody 10

ANG MGA TAON SA MANILA 12
Tatlumpu't Anim na Taon na ang Nakalipas Ngayong Araw 13
Ang Bible School of the Air 17
Nasa Ere: Mga Panaghoy, Pebrero 1958 20
Kung Saan Walang Ebanghelistang Nakarating 23
Ang Unang Hapon 25
Isinilang sa San Juan 27
Dalawandaan sa Gilid ng Burol 29
Binangonan 31
Labing-isa sa Lawa 32
Isang Billboard, Malaki at Malinaw 33
Maulap na mga Araw 35

IBIGAY MO SA AMIN ANG BUNDOK NA ITO 38
Isang Buong Bagong Larangan ng Misyon 39
Tinutulungan Ako ng Aking mga Anak 41
Si Lino Aragon ng Binangonan 43
Ang Apat na B 55
Ipanalangin na Matapos na ang Digmaang Ito 56
Malibang ang Panginoon ang Magtayo ng Bahay 57
Mga Biblia para sa mga Kadete 59
Sampung Libong Milya ang Layo 61
Isang Furlough sa Kansas 63
Pabalik sa Bundok 65
Gospel Dimensions 66
Mga Panandaliang Misyonero 68
Kaya na Nilang Tumayo sa Sarili 69

PATULOY NA NAGPAPADALA 71
Ang Aming Misyonero sa Pasipiko 72
Bunga sa Dallas 77

Mga Nilalaman

Radyo mula sa mga Taniman ng Trigo 78
Huwag Mag-alala Kung Mahirap Bigkasin 80
Ang Sarili Naming Kinatawan 82
Ang Walang Hanggan Lamang ang Magpapakita 84
Ang Bundok, Muli 86
Mga Christian Servicemen's Center 88
Oras ng Pagtahimik, Panalangin at Pagsusuri 89
Si Ken at ang Kaniyang mga Kamera: Para Lamang sa Katuwaan 98
Mahahalagang Yugto 99
Mahahalagang Yugto, karugtong 102
Mga Araw na Inaalala ni Ken 104
Mga Talata ni Ken 106
Mga Sagot para sa Ikalimang Tomo 108
Mga Pinagkunan 109
Mga Kasamang Aklat 110

Sa Kaniyang Kagalakan

Sa loob ng tatlumpu't anim na taon, sumulat si Ken Engle pauwi sa mga taong nananalangin para sa kaniya. Nagmakinilya siya sa kung anumang makinang mayroon siya, nagtabi ng carbon na kopya, at halos palagi ay iisa ang kaniyang pangwakas: **In HIS joy** (Sa KANIYANG kagalakan). Mga dalawampung taon na ang nakalipas, ipina-scan nina Kevin at Gordon ang mga kopyang iyon. May 509 na pahina ang mga ito, mula dekada 1940 hanggang 1987, at karamihan ay para sa matatanda (elders) at sa "Dear Ones at Woodside," ang Woodside Bible Chapel sa Maywood, Illinois, ang asembleyang sumuporta sa kaniya sa buong buhay niya.

Isinasalaysay ng aklat na ito ang kuwento ni Ken mula sa mga liham na iyon, sa sarili niyang pagkakasunod-sunod, taon-taon. Ang hindi galing sa mga liham ay mula sa mga alaala ni Kevin Engle. Ang ibang tomo ng seryeng ito ay nagkukuwento tungkol sa mga taon ng digmaan, sa panliligaw, sa bahay sa Kalye Malvar, kay Evelyn at kay Rudy. Ang aklat na ito ay tungkol sa gawain: kung ano ang ginawa niya, saan, kasama sino, at anong talata ang kaniyang pinanghahawakan habang ginagawa iyon.

Halos bawat liham ay nagsisimula sa isang talata ng Biblia. Iniingatan dito ang mga talatang iyon kasama ang kanilang reperensiya, gaya ng pagkakasulat niya.

Saanman mabanggit sa mga liham ni Ken sina **Kevin** o **Karen**, sinasabi iyon ng pahina. Kapwa sila naglilingkod sa Pilipinas ngayon, at ipinakikita ng mga liham na ito kung saan ito nagsimula.

> Na siya naming ipinangangaral, na pinaaalalahanan ang bawa't tao at tinuturuan ang bawa't tao sa buong karunungan, upang aming maiharap na sakdal kay Cristo ang bawa't tao.
>
> Colosas 1:28, ang talata sa itaas ng liham ni Ken noong Oktubre 10, 1969

Ang Plake sa Dingding ni Ken



Si Kevin, hawak ang kaniyang tasang may tatak na Pilipinas, sa ilalim ng plakeng isinabit ni Ken sa bawat opisinang pinaglingkuran niya (Colosas 1:28, "Si Cristo ang aming ipinangangaral"), katabi ng kaniyang larawan mula sa serbisyong pang-alaala. Nagpapatuloy ang gawain.

Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Nakasabit ang talatang iyon sa dingding ng bawat opisinang nagkaroon siya. *"Isang kagalakan ang mapasama sa ganoon ding uri ng gawain na ginagawa niya noong unang siglo,"* isinulat niya sa ilalim nito, *"...pangangaral, pagtuturo, pagsasanay."*

Mula sa liham ni Ken sa Woodside, Oktubre 10, 1969, at sa mga alaala ni Kevin.

Ang Minamahal na Manggagamot

Sa bukid ng mga Engle malapit sa Abilene, Kansas, tumatakbo ang radyo sa baterya ng kotse. Noong unang bahagi ng dekada 1930, isang batang nagngangalang Ken ang nakaupo sa tabi nito at nakikinig sa isang tinig mula sa Kansas City: si Dr. Walter L. Wilson, na kilala bilang "ang minamahal na manggagamot." Mula 1926 hanggang 1935, nagbigay si Dr. Wilson ng mensahe mula sa Biblia araw-araw sa WDAF, Kansas City.

Naligtas si Ken noong mga siyam na taong gulang siya, sa pamamagitan ng Juan 6:37: *"ang pumaparito sa akin ay sa anomang paraan ay hindi ko itataboy"* (tingnan ang Isang Batang Magsasaka at ang Radyo). Pagkaraan ng maraming taon, sa kaniyang kopya ng talambuhay ni Dr. Wilson, isinulat ni Ken na siya ay "marahil naakay sa PANGINOON sa pamamagitan ng ministeryo ni Dr. Walter Wilson" (tingnan ang mga susunod na pahina).

Si Walter Lewis Wilson (1881–1969) ay naligtas sa Kansas City noong Disyembre 1896 at nagsimulang mangaral sa mga kanto ng mga kalye roon nang sumunod na taon. Nag-aral siya ng medisina sa Northwestern University, natamo ang kaniyang M.D. mula sa University of Kansas noong 1904, at nanggamot sa Kansas City. Nangaral siya sa Central Bible Hall sa loob ng maraming taon, tumulong magtatag ng Kansas City Bible Institute noong 1932 (na naging Kansas City Bible College, at ngayon ay Calvary Bible College), at pinuno niya ang kaniyang mga aklat ng mga taong nakilala niya sa kaniyang pagdalaw sa mga maysakit: *The Romance of a Doctor's Visits*, *Miracles in a Doctor's Life* at *Dr. Wilson's Stories of Soul-Winning*.

Mula sa mga alaala ni Kevin Engle tungkol sa kaniyang ama. Ang buhay ni Dr. Wilson ay mula sa Wholesome Words at sa Brethren Archive.

Mga Tolda para sa Ebanghelyo

Si Dr. Wilson din ang doktor ng Baker Lockwood Manufacturing Company ng Kansas City, na gumagawa ng malalaking tolda at awning. Mula 1912 hanggang 1920, siya ang general manager nito, at mula 1926 hanggang 1928, ang presidente nito.

Ayon sa kuwentong laging naririnig ni Kevin, nakaligtas ang kompanya sa Great Chicago Fire noong 1871 at inilipat nito ang pagawaan sa Kansas City, at napangasawa ni Walter Wilson ang anak na babae ng may-ari. Itinayo ang mga tolda nito sa buong bansa, saanman magdaos ng mga pulong ang mga ebanghelista upang ipangaral ang ebanghelyo: ang ebanghelyo ring iyon na umabot sa isang batang taga-bukid sa Kansas, sa isang radyong tumatakbo sa baterya ng kotse.

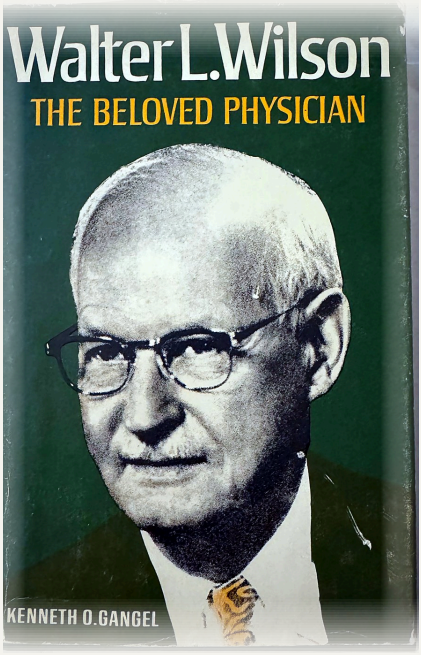
Pakinggan si Dr. Wilson

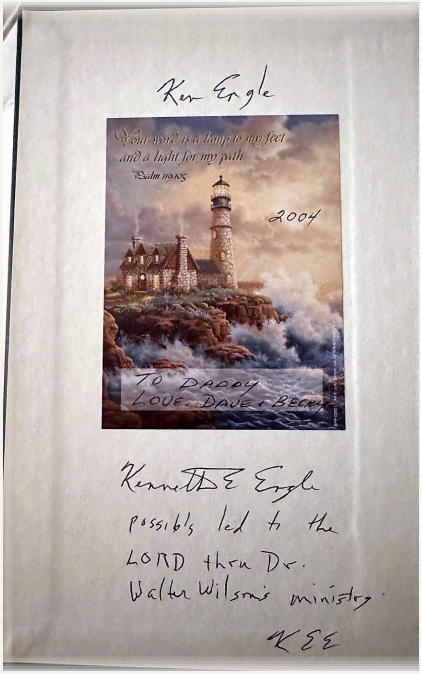
- ▸ 5 Miracles in John 3:16
- ▸ How to Study the Bible
- ▸ Love of God
- ▸ A Sure Thing
- ▸ We Shall Be Like Him

Lahat ng 26 niyang mensahe →

Mga mensahe mula sa Voices for Christ. Bawat isa ay bubukas sa sariling window bilang player.

Ang Kopya ni Ken ng Aklat





Ang kopya ni Itay ng Walter L. Wilson: The Beloved Physician ni Kenneth O. Gangel, regalo nina Dave at Becky noong 2004 ("To Daddy, Love, Dave & Becky"). Sa ilalim ng card, sa sarili niyang sulat-kamay: "Kenneth E Engle possibly led to the LORD thru Dr. Walter Wilson's ministry. KEE." (Marahil ay naakay sa PANGINOON sa pamamagitan ng ministeryo ni Dr. Walter Wilson.) Isinasalaysay ng aklat ang isang batang lalaking nagtitinda ng balat ng punongkahoy at mga ugat sa mga kalye ng isang maliit na bayan sa Arkansas, na lumaki upang maging doktor, negosyante at kasamang tagapagtatag ng ngayon ay Calvary Bible College.

Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Ang Pulong-Panalangin sa Moody

1949 o 1950

Noong estudyante si Ken sa Moody Bible Institute, kasapi siya ng isang grupong nananalangin para sa Tsina. Nagsimula ang pasaning iyon noong unang taon niya sa Moody, nang pangunahan ni Harry Liu, isang estudyanteng Tsino, ang isang pulong-panalangin para sa Tsina (tingnan ang Isang Misyonero mula sa Tsina). Kasabay nito, nakikipagsulatan siya kay Cyril Brooks sa Pilipinas, at ipinapanalangin niya kung ibig ng Panginoon na pumunta siya roon.

Isang gabi, inanyayahan ni Ken ang ilang kapwa estudyante sa Moody na samahan siya sa isang magdamagang pulong-panalangin. Nanalangin sila hanggang umaga.

Kinaumagahan, pumunta si Ken sa kaniyang mailbox. Naroon ang isang liham mula kay Cyril Brooks, na nag-aanyaya sa kaniyang pumunta sa Pilipinas bilang misyonero. Tatlumpung araw na naglakbay sakay ng barko ang liham na iyon. Dumating ito mismong umaga pagkatapos ng magdamag niyang paghingi sa Diyos ng patnubay.

Naipadala na ng Diyos ang sagot isang buwan bago pa natapos ni Ken ang paghingi nito.

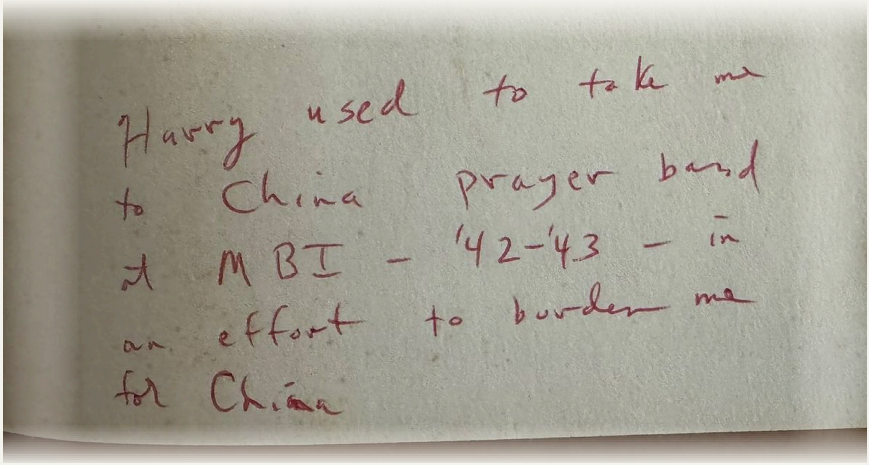
“At mangyayari, na bago sila tumawag, ako’y sasagot; at samantalang sila’y nagsasalita pa, aking didinggin.”

Isaias 65:24

Mula sa mga alaala ni Kevin Engle

▶ Pakinggan si Dad Brooks

Ang China Prayer Band



Ang sariling tala ni Itay sa pulang tinta, isinulat sa kaniyang kopya ng Chinaman's Chance: "Isinasama ako noon ni Harry sa China prayer band sa MBI – '42–'43 – upang ipapasan sa akin ang Tsina." Sa Moody Bible Institute unang inilagay ni Harry Liu ang Tsina sa puso ni Ken. Ang liham ni Harry kay Ken noong 1944 ay nasa Ikalawang Tomo.

Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle · *Chinaman's Chance* © 1956 ng The Moody Bible Institute of Chicago

UNANG BAHAGI

Ang mga Taon sa Manila

1951–1967 · San Juan · ang Bible School of the Air · Binangonan

BINAGO OKTUBRE 24, 2026

Tatlumpu't Anim na Taon na ang Nakalipas Ngayong Araw

Noong Marso 17, 1987, umupo ang isang retiradong misyonero sa Kansas upang sumulat sa mga kapatid sa Woodside, at nagsimula siya sa isang petsa.

> Tatlumpu't anim na taon na ang nakalipas ngayong araw nang simulan ko ang aking gawaing misyonero sa Pilipinas. Sabado iyon at Araw ni San Patricio. Isang lantsa ang naghatid sa akin mula sa barkong pangkargamento na nakaangkla sa Manila Bay. Sumakay ako sa barkong iyon noong Pebrero 17 sa San Francisco, sa Pier 45. Masasabi ninyong tuwang-tuwa akong makatapak sa lupa ng Pilipinas.
>
> Ken sa Woodside, Marso 17, 1987



Si Itay sa pier ng Manila, suot ang kaniyang salamin sa araw, dalawampu't anim na taong gulang, ilang minuto matapos siyang ihatid ng lantsa mula sa California Bear: Sabado, Marso 17, 1951. Ang buong tagpo ay nasa susunod na pahina.
Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Inalala niya ang araw na iyon habambuhay. Noong Hulyo 1976, nagbabasa siya ng Bibliyang Tagalog na ibinigay sa kaniya ng mga mananampalataya sa San Juan nang salubungin siya sa damuhan ni Mrs. Dayton. Kinopya niya sa isang liham ang nakasulat dito: *"...sa pagkakataon ng kanyang pagdating sa San Juan, Marzo 17, 1951." "Oo, 25 taon na ang nakalipas,"* dagdag niya. *"Iniingatan ko ang aklat na ito at nagpapasalamat ako sa Panginoon sa 25 taong ito."*

Sa unang taong iyon, nagsalita rin siya sa kauna-unahang Bible conference para sa mga sundalo sa Manila. *"Wala pang isang dosenang lalaki ang dumalo sa kumperensiyang iyon,"* alaala niya noong 1968. Makalipas ang labimpitong taon, 160 na ang kaharap niya.

Mula sa mga liham ni Ken noong Marso 17, 1987, Hulyo 22, 1976 at Hulyo 30, 1968.

Dumaong sa Manila



Bumababa si Itay mula sa lantsa sa pier ng Manila, Sabado, Marso 17, 1951: ang kaniyang unang araw sa Pilipinas bilang misyonero.
Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Ito ang larawang pinag-iikutan ng buong kuwento. Halos isang buwan nang nasa dagat si Ken. Naglayag siya mula San Francisco noong Pebrero 18, 1951 sakay ng barkong pangkargamento na *California Bear*, bilang nag-iisang pasahero nito. Nagkarga ang barko sa Puget Sound, tumawid sa Pasipiko, at unang dumaong sa Luzon sa San Fernando noong Marso 14. Sa kung saang bahagi ng karagatan, nasagap ng kaniyang radyo ang DZAS, at narinig niya ang sarili niyang pangalan.

Makalipas ang tatlong araw, nakaangkla na ang barko sa Manila Bay, at isang lantsa ang naghatid sa kaniya sa pampang kasama ng kargang makikita ninyo sa ilalim ng lona. Sabado iyon, Araw ni San Patricio. Sinalubong siya nina Cyril at Anna Brooks sa pier at iniuwi sa San Juan, kung saan nang gabing iyon ay nagsabit siya ng kulambo sa “isang maayos na maliit na silid na nakaharap sa kanluran at hilaga.” Pagsapit ng Lunes, nagmamarka na siya ng mga aralin para sa Bible School of the Air.

Anim na taon bago nito, una niyang nakita ang mga pulong ito bilang tail gunner ng B-24. Ngayon, gaya ng sinabi niya sa Pangulo ng Pilipinas noong 1972, bumalik siya "hindi na may baril" kundi may "tabak ng Espiritu," ang Biblia. Dalawampu't apat na taon ng ministeryo ang nagsimula sa pier na ito, at inalala niya ang araw na iyon habambuhay.

Ang Bible School of the Air

Dumating si Ken upang makipagtulungan kina Cyril at Anna Brooks, at may Bible school sa radyo ang mag-asawang Brooks. Noong 1959, isinulat ni Ken ang kasaysayan nito para sa Emmaus Bible School, na ang mga kurso ang ginagamit nito.

> Ginamit ng Panginoon sina Mr. at Mrs. Cyril H. Brooks upang simulan ang gawain noong 1950. … Nagsimula ito bilang isang "pansamantalang gawain" ngunit naging isang napakahalagang bahagi ng gawain sa Pilipinas.
>
> Ken kay John Smart, Emmaus, Mayo 27, 1959

Ang unang opisina ay isang maliit na silid sa ilalim ng bahay ng mga Brooks, na may dalawang mesa. Pagsapit ng 1959, pito na ang mesa, 27 na ang kurso, nasa pitong wika na ang *What the Bible Teaches*, at 328,799 na ang nakatalang estudyante. Mga Pilipinong kawani ang gumagawa ng karamihan ng pagmamarka, at sinadya iyon: *"Hangarin naming maihanda ang mga Pilipino upang lubos nilang maipagpatuloy ang gawain sakaling mapilitan kaming iwanan ang larangan."*

Hindi lahat ng pamilya ay natutuwa sa mga aralin. Noong 1954, isinulat ni Ken na ang mga aralin ng ilang estudyante ay kailangang ipadala *"sa isang espesyal na sobre na walang anumang palatandaan na galing ito sa Bible School of the Air,"* dahil sinisira ito ng mga kamag-anak. *"Ang panalangin ang aming pinakamabuting sandata."*

Noong Mayo 1967, ipinagdiwang ng paaralan ang ikalabimpitong anibersaryo nito at ang ika-isang milyong estudyante, sa Medical Science Hall sa Manila. Walang makapagsabi kung sino ang ika-isang milyon, kaya binigyan ni Dad Brooks ng Biblia ang apat na bagong estudyante. Si Ken ang nagsalaysay ng kasaysayan.

Mula sa mga liham ni Ken noong 1954, Mayo 27, 1959 at Mayo 15, 1967.

Panoorin sa YouTube: Work in the Philippines: Ken and Mary Lou Engle, 1951–1975, ni Cyril H. Brooks (sa Ingles) ↗

Nasa Ere sa DZAS





Noon at ngayon. *Itaas: si Ken Engle (kaliwa) at si Ken Brooks, live sa ere sa "Question Time" sa DZAS Maynila, ang istasyon ng ebanghelyo ng Far East Broadcasting Company (FEBC), mga 1953. Ibaba: ang dalawang magkaibigan ding iyon noong 2009, si Ken Brooks (kaliwa) at si Ken Engle, ilang panahon bago umuwi si Ken sa langit. Pakinggan si Ken Brooks: Worthy Is the Lamb ▶ · lahat ng kaniyang mensahe.*

Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Nagbasa rin si Ken ng balita sa DZAS. Dalawang buwan matapos siyang dumating, nagpalipas siya ng gabi sa istasyon at siya ang nagbasa ng balita nang alas-siyete y medya, ang una niya mula nang umalis sa WMBI. Noong unang bahagi ng 1955, siya ang nagbabasa ng balita nang alas-otso ng umaga at sa tanghali. Sa huli niyang araw, Pebrero 17, 1955, isinulat niya: "Lubos akong nagpapasalamat sa pagkakataong iyon na maipahayag ang mabuting balita."

Nasa Ere: Mga Panaghoy, Pebrero 1958

Bible School of the Air, Maynila · Pebrero 10, 1958

Ito ay isa sa mga na-type na script ni Dad para sa Bible School of the Air, na isinahimpapawid sa Maynila noong Pebrero 10, 1958, sa sarili niyang mga salita. Dito ay ginagabayan niya ang mga nakikinig sa aklat ng Mga Panaghoy, mula sa pag-iyak ni Jeremias dahil sa kasalanan hanggang sa "Dakila ang iyong pagtatapat," at nagtatapos siya sa pagtatanong kung sino ang tutugon sa panawagan ng Tagapagligtas, "Gayon din naman sinusugo ko kayo."

Ikaapat na Programa: "I Will Sing the Wondrous Story" (Aawitin Ko ang Kahanga-hangang Kuwento) · ni Ken Engle

Bible School of the Air — Mga Panaghoy (Lamentations). Isinahimpapawid noong Pebrero 10, 1958.

KEE: Noong nakaraang linggo ay pinag-aralan natin si Jeremias, ang umiiyak na Propeta. Ngayong linggo ay tatalakayin natin ang kanyang aklat na Mga Panaghoy. Tinawag itong tula ng awa, himno ng pusong wasak, awit ng kalungkutan, simponya ng hapis, kuwento ng mga luha at salaysay ng matinding paghihirap. Sabi ng isang manunulat tungkol sa aklat na ito, "Walang katulad ang Mga Panaghoy ni Jeremias sa buong mundo. Maraming kalungkutan sa bawat lupain, ngunit wala nang ipinanganak na isa pang mangangaral at manunulat na tulad niya, na may ganoong pusong puno ng hapis." Ang Mga Panaghoy ay isa sa mga kawili-wiling aklat sa Bibliya na isinulat bilang isang acrostic....gamit ang 22 katinig ng alpabetong Hebreo. Ganoon ang pagkakabuo ng bawat kabanata maliban sa huli. Bakit kaya iba ito? Hindi tayo sigurado. Baka may dahilan itong hindi pa natin natutuklasan....mayamang aklat ang Bibliya at nagsisimula pa lamang tayong matuklasan ang lahat ng naroon para sa atin.

Ang susing salita sa aklat ay SION at 15 beses itong ginamit para tukuyin ang Jerusalem.

Siyanga pala, 74 na beses binanggit ang lungsod ng Jerusalem. At ang susing talata ay ang pinakaunang talata sa aklat...kabanata 1 talata 1. "Ano't ang bayan ay nauupong mag-isa, na dating punô ng bayan! Siya'y naging parang bao! siya na dakila sa gitna ng mga bansa, at prinsesa sa gitna ng mga lalawigan, ay naging mananalunton!" Ipinaliliwanag ng aklat kung paano nangyari ang lahat ng ito. Ang lahat ay nag-uugat sa isang maliit na salitang may tatlong titik sa Ingles...S-I-N. (kasalanan). Ipinahayag na ni Jeremias ang hatol na ito bilang propeta, at ngayon ay natupad na. Hindi natin makikita si Jeremias na mapagmataas at nagsasabing "Sabi ko na sa inyo"...sa halip ay nagdalamhati siya at umiyak. Sa kabanata 1 talata 16 ay mababasa natin, "Dahil sa mga bagay na ito ay umiiyak ako; ang aking mata, ang aking mata ay pinagbubukalan ng tubig." Nabubuhay tayo sa panahong kakaunti ang umiiyak, kakaunti ang umiiyak dahil sa kasalanan. Itinuturing ang kasalanan na isang kahinaan lamang, isang maliit na bagay. Kung binabalewala ng tao ang sakit, babalewalain din nila ang lunas. Sinikap ni Jeremias na tingnan ang kasalanan gaya ng pagtingin ng Diyos dito. Sa talata 18 ay ipinahayag niya, "Ang Panginoon ay matuwid; sapagka't ako'y nanghimagsik laban sa kaniyang utos."

Nakarating ka na ba sa puntong nakita mo ang katuwiran ng Panginoon at ang sarili mong pagkamakasalanan? Baka ngayon mismo ay nasa puntong iyan ka na. Kung gayon, bakit hindi mo ipahayag sa Kanya ang iyong mga kasalanan at magtiwala sa Kanya bilang iyong Tagapagligtas? "Kung ipinahahayag natin ang ating mga kasalanan, ay tapat at banal siya upang tayo'y patawarin sa ating mga kasalanan, at tayo'y linisin sa lahat ng kalikuan."

Sa kabanata 3 ay nagsalita si Jeremias tungkol sa kanyang karanasan sa piitan. "Ako'y tumawag sa iyong pangalan, Oh Panginoon, mula sa kalaliman ng bilangguan." Sa kabanata ring ito ay mababasa natin ang mga salitang ito...iniisip ko kung hindi kaya bunga ang mga ito ng karanasang iyon sa piitan. "Sa mga kaawaan ng Panginoon kaya hindi tayo nangalipol, sapagka't ang kaniyang mga habag ay hindi naglilikat. Sariwa tuwing umaga; dakila ang iyong pagtatapat. Ang Panginoon ay aking bahagi."

Mabuti kapag nakarating tayo sa puntong tayo ay nadudurog...kapag naunawaan natin, gaya ng sinabi ng isa, na hindi ang ating pananampalataya kundi ang Kanyang katapatan, hindi ang ating pagtitiwala kundi ang Kanyang pagiging mapagkakatiwalaan. Kapag nasabi natin gaya ni Jeremias, "Ang Panginoon ay aking bahagi," sapat na sa atin. Oo, Siya ang Diyos na sapat. Ang Panginoon ba ang iyong bahagi, o sinisikap mo pa ring hanapin ang iyong bahagi sa ibang mga bagay? Hindi ka kailanman masisiyahan hangga't hindi ka bumabaling sa Panginoon at ginagawa Siyang iyong lahat.

Malapit sa katapusan ng aklat ay mababasa natin ang mga salitang ito, "Ikaw, Oh Panginoon, ay nananatili magpakailan man." Kaya sa kabila ng hindi pagtanggap ng mga tao at ng kanyang mga luha, laging nasa kay Jeremias ang Panginoon. Nasabi niya, Dakila ang Iyong Katapatan.

Ginawa ni Jeremias ang gawaing ibinigay sa kanya ng Panginoon...oo, nangahulugan ito ng piitan....hindi siya naunawaan ng mga tao, ngunit ginawa ni Jeremias ang gawain. Naghahanap ang Diyos ng mga lalaki at babaeng ganoon sa panahon ngayon. Nais Niya silang isugo dala ang mensahe ng kaligtasan...ang ilan ay sasalubungin ng ..., ang iba ay hahamakin. Ngunit tularan natin si Jeremias at tumingin nang lampas...tumingin hanggang sa Isang Tapat....pakinggan ang tinig ng Tagapagligtas habang sinasabi Niya, "Gayon din naman sinusugo ko kayo."

Musika: "So Send I You" (Gayon Din Naman Sinusugo Ko Kayo) (Pearce)

Ang na-type na script ni Ken Engle para sa Bible School of the Air, isinahimpapawid noong Pebrero 10, 1958, mula sa mga papeles ng pamilya.

Basahin ito sa Faithful Men Library ↗ · **I-download ang PDF (Tagalog) ↗** · **I-download ang PDF (Ingles) ↗**

Kung Saan Walang Ebanghelistang Nakarating

Noong Oktubre 1964, habang nasa Illinois ang pamilya Engle, sumulat kay Ken mula sa San Juan ang isang Pilipinong kamanggagawa tungkol sa kagagaling niyang paglalakbay sa Hacienda Luisita sa Tarlac.

May natagpuan siyang mga tatlumpung mananampalataya roon, na pinangungunahan ng isang lalaking nagngangalang Salvador Marcellano. Nakapulot si Marcellano ng isang gospel tract na kalahating nakabaon sa putik, at pagkatapos ay nagpatala sila ng kaniyang kapitbahay sa mga kurso ng Bible School of the Air. Lumago ang grupo mula sa mga kurso at sa mga programa sa radyo. Wala pang misyonerong nakadalaw roon.

> Kaya ng Panginoon na isagawa ang Kaniyang gawain kahit walang tuwiran o agarang kasangkapang tao. Narito ang isang lugar na hindi pa natatapakan ng sinumang ebanghelista, pastor o manggagawa, ngunit pinagkalooban ng Panginoon ang mga taong ito na makilala Siya.
>
> liham kay Ken mula sa San Juan, Oktubre 19, 1964

Kinanta nila ang mga awiting natutuhan nila sa radyo.

Makalipas ang dalawampu't isang taon, sa Dallas, naulit ito, sa sarili niyang anak. Tingnan ang "Ang Aming Misyonero sa Pasipiko."

> **Walang komentaryo. Ngunit alam ninyo ang mga pangako na ang Kaniyang salita ay hindi babalik sa Kaniya nang walang bunga!**
>
> Ken, tungkol sa kaniyang mga pagbasa ng Biblia sa radyo, Setyembre 2, 1983 (Isaias 55:11)

Mula sa isang liham kay Ken mula sa San Juan Gospel Chapel, Oktubre 19, 1964.

Ang Unang Hapon

Ang Christian Service Brigade ay kuwento ni Rudy Ponce de Leon, na isinalaysay sa sarili nitong aklat. Ngunit inaalala ni Ken ang kaarawan nito. Noong Enero 1967, isinulat niya:

> Ginanap namin ang aming unang pulong sa San Juan Elementary School noong Pebrero 2, 1952.
>
> Ken sa Woodside, Enero 27, 1967

Para sa ikalabinlimang anibersaryo, nagkaroon ng field day para sa buong batalyon at isang brodkast sa DZAS. *"Ikukuwento ko sa radyo ang kuwento ring ikinuwento ko noong unang hapong iyon, labinlimang taon na ang nakararaan."*

Ang club ng mga batang lalaki ay isa lamang sa mga gawain sa San Juan. May grupo ng mga estudyante sa kolehiyo, ang ilan ay unang nakilala sa kampo, na tinawag ang kanilang sarili na "The Prayer Fellowship." May "Youthtime," na sa unang taon nito ay nakakita ng *"mga 150 na nagpahayag ng pagkaligtas o natulungan tungkol sa katiyakan."* Noong 1963, minarkahan ng pula ng mga kabataan ng San Juan ang mga kalye sa isang mapang iginuhit ng kamay, at nag-iwan sila ng tract sa bawat tahanan.

Noong 1960, sumulat ang isang matandang nagngangalang Sofonias Clavecilla mula sa maliit na kapilya sa Pasadena, San Juan:

> Bilang isang matanda ng iglesia rito sa Pasadena, binabati kita bilang ang unang misyonerong nagtanim ng Salita ng Dios at ang unang dumating sa aming lugar … Ang iyong itinanim ay namunga.
>
> Sofonias Clavecilla kay Ken, Oktubre 24, 1960

> At ang mga bagay na iyong narinig sa akin sa gitna ng maraming mga saksi, ay siya mong ipagkatiwala sa mga taong tapat, na makapagtuturo naman sa iba.
>
> 2 Timoteo 2:2

Mula sa mga liham ni Ken noong 1963 at Enero 27, 1967, at sa liham ni Kapatid na Clavecilla noong Oktubre 24, 1960.

Isinilang sa San Juan

Karen. Noong tagsibol ng 1972, mula sa Kansas, huminto si Ken sa gitna ng isang liham sa Woodside:

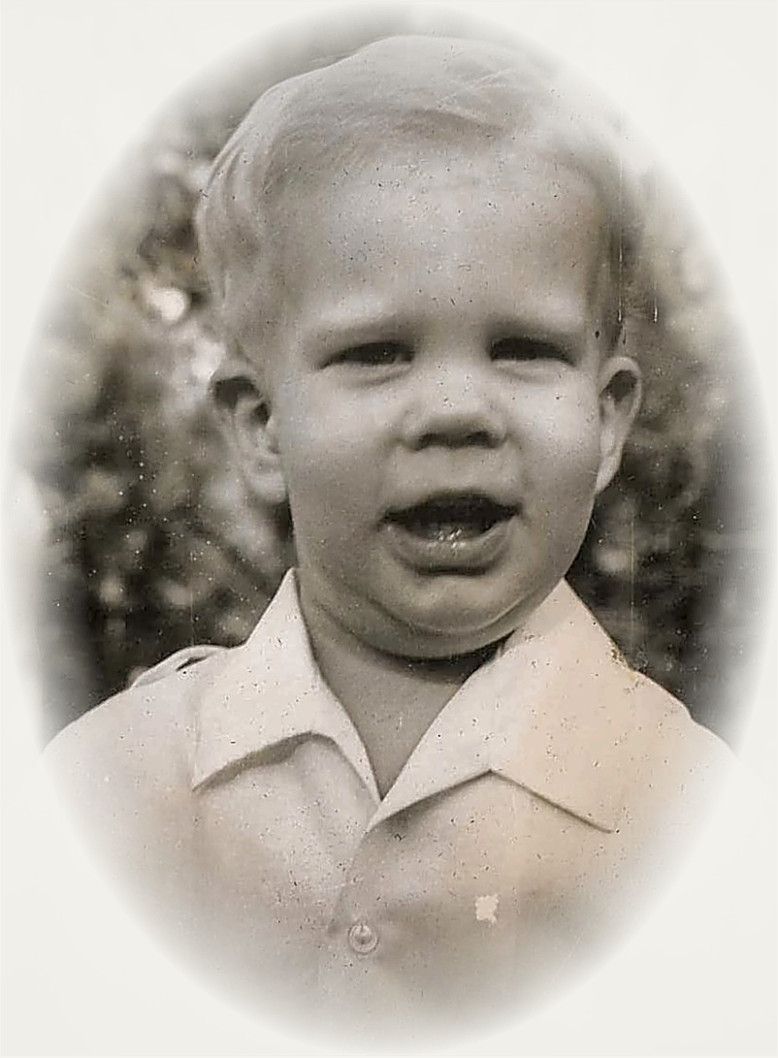
> `Ipinagdiriwang ngayon ni Karen ang kaniyang ika-17 kaarawan. Parang hindi kapani-paniwala na 17 taon na mula nang siya'y dumating, noong nakatira kami sa una naming maliit na bahay sa San Juan, Rizal, Pilipinas.`
>
> Ken sa Woodside, Abril 1972

Kevin. Noong Hulyo 1958, nagpadala si Ken ng larawan ng pamilya kasama ang ulat ng kaniyang mga pulong sa Mindanao: *"Halos isang taon na ngayon si Kevin."* Pagkaraan ng maraming taon, sinabi niya sa mga kaibigan kung saan isinilang ang bawat anak: *"Kapwa isinilang sina Stan at Kevin sa San Juan Hospital, San Juan, Rizal."* Nagsimula si Kevin kung saan nagsimula ang gawain.

Nanirahan ang pamilya sa San Juan mula 1951 hanggang 1967, malapit sa Camp Crame. *"Nakipagtulungan kami sa mga kabataan ng San Juan Gospel Chapel sa loob ng napakaraming taon,"* isinulat ni Ken noong 1983.

Mula sa mga liham ni Ken noong Hulyo 16, 1958, Abril 1972, Disyembre 7, 1979 at Disyembre 7, 1983.

Si Kevin sa Edad na Tatlo



Si Kevin, isinilang sa San Juan Hospital noong 1957, dito sa edad na mga tatlo. Gusto niyang mangaral gaya ni Itay, at sa loob ng dalawampung taon ay nangaral nga siya bilang lay preacher. Sa tingin ni Kevin, parang nagsimula na siya rito.
Mangangaral Gaya ni Itay →
Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Dalawandaan sa Gilid ng Burol

San Juan at lalawigan ng Rizal · 1955

Pagsapit ng 1955, tuwing Linggo ay lumalabas si Ken sa mga bayan ng lalawigan ng Rizal: Pililla, Tanay at Binangonan, sunud-sunod, at madalas ay umaalis sa San Juan nang alas-sais ng umaga. Noong Enero, nangaral siya sa Tanay at Binangonan tungkol sa Ezekiel 47, ang ilog mula sa templo na tumataas mula sa bukung-bukong hanggang tuhod hanggang sa maging tubig na malalanguyan. Noong Pebrero, nagsimula ang mga mananampalataya sa Binangonan ng isang maliit na aklatan na may mga dalawampung aklat na Colportage.

Sa San Juan naman, lumabas sa bukas na lugar ang mga pagtitipon. Biyernes, Enero 21, 1955, pumutok ang fuse ng public-address system, kaya naglakad si Ken sa bahay-bahay para sabihan ang mga bata. Sinimulan ni Jerry ang tugtugan nang alas-sais kuwarenta y singko.

> Mga bata lang ang narito noong una. Hindi nagtagal, dumami pa. Pagsapit ng ikalawang pelikula, mga 200 na siguro ang nasa gilid ng burol.
>
> talaarawan ni Ken, Enero 21, 1955

Ipinalabas nila ang dalawang maiikling pelikula tungkol sa ebanghelyo, *The Prodigal Son* at *The Conversion of Paul*, at nagsalita si Mr. Brooks sa Tagalog. Karamihan ay nanatili at nakinig. Noong Marso, mas marami pa ang dumalo at "maayos ang asal." May pelikula tungkol kay Pablo at sa bantay ng bilangguan, ang sariling mga slide ni Ken, apat na patotoo, at paanyaya mula kay Peter Panis. "Marami ang nagpaiwan para makipag-usap."

Dinala rin sa lalawigan ang mga pelikula at slide. Sa Pililla noong Marso 5, nakita ng mga tao ang mga slide ni Mr. Ison at ng mga mukhang kilala nila. "Naghiyawan sila."

Pagkatapos ay ipinakita ang mga slide ng ketonging pinagaling at ng lalaking ibinaba mula sa bubong ng apat na kaibigan. "Patuloy na nananalangin para may magpasya." Noong gabi ng Mayo 3, sinundo nila si Tato (Fortunato Gonzal) sa Binangonan, at sa lalawigan ay nagsalita siya habang ipinalalabas ang pelikula sa harap ng mga tao na tantiya ni Ken ay mga anim na raan. Noong Mayo at Hunyo, mas malayo pa ang narating ng mga pelikula, sa Marikina at hanggang Pampanga, kasama si Jerry at si Eugenio Tique, isang Kapampangan na nakapangangaral sa sariling wika ng mga tao. Sa isang bayan, "palagay ko'y lumabas ang buong bayan." Sa isa pa, nagsimula sila pagkatapos na pagkatapos ng laro ng basketball.

Noong Abril 30, isang grupo ang pumunta sa Pililla at namigay ng mga isang libong tract sa loob ng isang araw.

May iba pang bukas na pinto. Tuwing Linggo ng gabi, isinasama ni Ken ang mga binata mula sa San Juan sa Bilibid Prison. Noong Marso 27, nagpakita siya roon ng mga slide, at labintatlong bilanggo ang nagpatala sa Bible School of the Air. "Natutuwa akong nakadalo ang mga binata."

Noong Hunyo 19, 1955, nagkaroon ng bautismo sa Binangonan.

> `Bautismo sa tabi ng lawa. … Nagsalita muna ako sa kanila. Napakagandang tanawin at diwa.`
>
> talaarawan ni Ken, Hunyo 19, 1955

Huling pumunta si Ken sa Pililla, Tanay at Binangonan sa terminong iyon noong Agosto 28, 1955. Pagkatapos ng furlough, sa Binangonan na magtutuon ang kaniyang gawain sa lalawigan sa loob ng sampung taon. Nagpapatuloy ang kuwento sa susunod na kabanata.

> *Sapagka't ang lupa ay mapupuno ng kaalaman ng kaluwalhatian ng Panginoon, gaya ng tubig na tumatakip sa dagat.*
>
> Habacuc 2:14

Mga pinagkunan: talaarawan ni Ken Engle, Enero 2 – Agosto 28, 1955.

Binangonan

Mula 1957 hanggang 1967, ang gawain ni Ken sa probinsiya ay nakasentro sa **Binangonan**, isang bayan ng mga mangingisda sa Laguna de Bay. *"Nakatutuwang makita kung ano ang ginawa ng PANGINOON doon mula pa noong 1956 nang sila'y magsimula,"* isinulat niya noong 1968.

Nagtayo ng bagong kapilya ang mga mananampalataya noong 1960. Sa tag-init ng 1963, nagkaroon ng mga pulong sa labas sa isang pansamantalang silungan sa isang bakanteng lote sa pook ng mga mangingisda, malayo sa kapilya.

> "At pinatahimik ni Caleb ang bayan." … Ipinaaalala nito sa akin kung ano kaya ang mga tao sa paligid ng Galilea. … Sa lugar na ito, sinisikap naming maging mamamalakaya ng mga tao.
>
> Ken sa Beachwood Chapel, Abril 2, 1963 (Mga Bilang 13:30)

Noong Hunyo ng taong iyon, idinaos ng Binangonan ang kauna-unahang kumperensiya ng mga manggagawa: mahigit limampung guro ng Sunday School, matatanda, lider ng Brigade at guro ng mga klase ng mga bata. Noong Agosto 28, 1966, nagbukas ang mga mananampalataya ng Binangonan ng bagong gawain sa **Taytay**, kasama si Eugenio Tique, ang matanda at karpinterong nagtayo ng mga bahay ng mga misyonero at muntik nang magtayo ng Faith Academy.

Noong Abril 1968, biniyagan ni Ken ang apat sa lawa habang nanonood ang mga mangingisda mula sa kanilang mga bangka. Isa sa kanila si Narciso Aguinaldo, isang operator ng bulldozer sa planta ng semento. Binigyan siya ng isang sapatero ng tract, ipinadala niya sa koreo ang kupon, at dinalaw siya ng isang mananampalataya.

Mula sa mga liham ni Ken noong 1963, Agosto 29, 1966, Marso 20, 1968 at Abril 19, 1968.

Labing-isa sa Lawa

Kevin. Noong huling Araw ng Panginoon bago umalis ang pamilya patungong Amerika noong Hulyo 1963, bininyagan ni Ken ang labing-isang kabataan sa Binangonan. Isinama niya ang dalawa sa kaniyang mga anak, at isa sa kanila si Kevin, na halos anim na taong gulang pa lamang.

> Nagalak kaming makitang bininyagan ang 11 kabataan sa Binangonan noong nakaraang Araw ng Panginoon. Nang sabihin kong kami, ang ibig kong sabihin ay sumama sina Becky at Kevin. … Nagkaroon sila ng salu-salong pamamaalam sa tanghali. Mahirap iwan ang mga taong ito.
>
> Ken sa Woodside, Hulyo 25, 1963

Umuuwi ang pamilya dahil may sakit si Mary Lou. Nang linggo ring iyon, dumating mula sa Woodside ang isang malaking kaloob para sa paglalakbay, at natanggap ni Ken ang balita sa kaniyang mesa sa Bible School of the Air. *"Noon din ay nagpasalamat ako sa Kaniya."*

> Napakaraming sikat ng araw ang tinanggap namin, tiyak na hindi kami dapat matakot sa mga ulap.
>
> ang liham ding iyon

Makalipas ang sampung taon, noong Setyembre 1973, nasa Binangonan muli ang pamilya para sa "Family Sunday." Labing-anim ang bininyagan.

Mula sa mga liham ni Ken noong Hulyo 25, 1963 at mga Oktubre 1973.

Isang Billboard, Malaki at Malinaw

> Isulat mo ang pangitain, at ipakita mong malinaw sa mga tapyas na bato, upang yaong bumabasa ay makatakbo.
>
> Habacuc 2:2, ang talata sa itaas ng liham ni Ken noong Marso 3, 1966

Nakita ni Ken ang mga gospel sign ng mga kapatid sa Michigan noong 1963 at 1964. Nang magmaneho siya pakanluran mula Illinois noong Nobyembre 1965, anim na gospel billboard lamang ang nabilang niya mula Illinois hanggang California. Pagbalik sa Manila, siya ang ginawang tagapamahala ng Christ for Greater Manila sa gawain ng mga karatula.

> Ang isang gospel sign sa magandang lugar ay nangangaral nang 24 na oras bawat araw. … Kaya nitong magsalita sa anumang wika.
>
> Ken, "A Billboard … Large and Clear," 1966

Ang unang billboard ay itinayo sa Rizal Avenue: *"AKO ANG DAAN…"* (Juan 14:6). Isang billboard ng Juan 3:16 ang na-bulldoze at ninakaw, at nang maglaon ay natagpuang ginawang bahagi ng bubong ng isang tao. Nabawi nila ito, pininturahan muli at muling itinayo. Ang unang Tagalog na billboard ay itinayo noong Enero 1967, na may Gawa 16:31. Noong Hulyo 1967, isang dalawahang karatula sa Binangonan ang *"tumuturo sa dalawang direksiyon. Sa pamamagitan ng talatang Tagalog, itinuturo nito ang mga tao sa langit. Pagkatapos, itinuturo sila ng palaso sa Kapilya."*

Noong Disyembre 1967, isang karatulang sampung talampakan sa dalawampu't apat ang itinayo sa pangunahing highway paakyat ng bundok patungong Baguio. Si Sammy, ang Kristiyanong pintor na gumuhit nito, ay katabi nito sa buong biyahe. Nagbigay ng pahintulot ang may-ari ng lupa mula sa kaniyang *karitela*.

> SINABI NI JESUS, "MAGSIPARITO SA AKIN… AT KAYO'Y AKING PAPAGPAPAHINGAHIN." "MAKIPAGKILALA KA NGAYON SA KANIYA, AT IKAW AY MAPAPAYAPA."
>
> ang karatula (Mateo 11:28; Job 22:21)

Mula sa mga liham ni Ken at sa kaniyang artikulo tungkol sa mga gospel sign, 1966–68.

Maulap na mga Araw

Mahirap ang mga taon mula 1963 hanggang 1965. May sakit si Mary Lou, at pinauwi siya ng mga doktor upang magpagamot. Sumulat ang matatanda sa Woodside, *"Handa kaming tumayo nang lubos sa likuran ninyo sa problemang ito."*

Kaya nagturo si Ken. Mula Setyembre 9, 1963, kasapi siya ng faculty ng **Emmaus Bible School** sa Oak Park, Illinois, sa paanyaya ng pangulo nito na si William MacDonald, sa mga klase ng unang taon at ng mas matataas na taon. Noong Agosto 1965, ibinalik siya ng WMBI sa radyo para sa apat na mensahe sa gabi. *"Nakatutuwang makagawa muli ng kaunting gawain sa mikropono,"* isinulat niya kay Rudy.

> AKONG PANGINOON AY TUMAWAG SA IYO SA KATUWIRAN, AT IINGATAN KITA. Nakita kong ginawa ito ng Panginoon sa loob ng 15 taon.
>
> Ken kay Rudy Ponce de Leon, Agosto 13, 1965 (Isaias 42:6)

Noong Disyembre 1965, nagbigay ng pahintulot ang doktor, at lumipad pabalik sa Manila ang buong pamilya. Pagkaraan ng isang taon, nagbalik-tanaw si Ken:

> Isang taon na ngayong araw mula nang lumapag ang aming eroplano sa Manila International Air Port … Naging mabuting taon ito. Gayunman, hindi ito taon ng puro sikat ng araw. May mga maulap na araw … mabuting malaman na "sa likod ng mga ulap ay laging sumisikat ang araw."
>
> Ken sa Woodside, Disyembre 1966

Noong 1966, sinimulan niya ang sarili niyang programa sa DZAS, ang **Living Letters**: labinlimang minuto ng Bagong Tipan na binabasa nang malakas na may kasamang musika, simula sa Unang Corinto.

Mula sa newsletter ng Emmaus Bible School, taglagas ng 1963, at sa mga liham ni Ken noong 1963–66.

Isang Bagong Misyon

Kevin. Noong Setyembre 5, 1965, bago bumalik ang pamilya sa Pilipinas mula sa kanilang furlough, naligtas si Kevin sa Woodside Bible Chapel sa Maywood, Illinois, ang asembleang tumaguyod kay Ken sa buong buhay niya. Si Gng. Wallace Logan, isang misyonera sa Africa, ang umakay sa kaniya sa Panginoon. Mula noon, may bago na siyang misyon.



Si Kevin, mga walong taong gulang, hawak ang renda ng isang kalesa sa Pilipinas. Kinunan ito di-nagtagal matapos siyang maligtas noong Setyembre 5, 1965: isang batang may bagong misyon. Nagpapatuloy ang misyong iyon ngayon, ang pagdadala ng ebanghelyo sa Pilipinas sa pamamagitan ng mga digital na Biblia sa keepm.org, at naghahanda si Kevin na bumalik sa unang pagkakataon mula noong 1993.

Mula sa koleksiyon at mga alaala ni Kevin Engle

IKALAWANG BAHAGI

Ibigay Mo sa Amin ang Bundok na Ito

1967–1975 · Baguio · Kansas · at pabalik

BINAGO OKTUBRE 12, 2026

Isang Buong Bagong Larangan ng Misyon

Isinasalaysay ng Ikatlong Tomo kung paano napunta ang pamilya sa 55 Malvar. Tatlong buwan pagkalipat, sumulat si Ken sa Countryside Bible Chapel malapit sa Boston, ang mga nagpadala sa kaniya ng kaloob para sa radyo:

> Binigyan kami ng isang buong bagong larangan ng misyon na may dakilang mga bagong pagkakataon.
>
> Ken sa Countryside Bible Chapel, Setyembre 7, 1967

Hindi naririnig ang DZAS sa Baguio; hinaharangan ito ng ibang istasyon. Kaya nagsimula si Ken ng sarili niyang programa. Unang isinahimpapawid ang **Moments of Melody** noong **Oktubre 1, 1967**, alas-sais ng umaga, sa **DZBS**, ang komersiyal na istasyon ng Baguio: limang minuto ng isang gospel na awit, isang maikling kaisipan at isang pagbasa mula sa Kasulatan, *"upang tulungan kang simulan ang iyong araw at tulungan kang mag-isip nang lampas sa araw na ito."* Para sa kaniyang mga tagapakinig na Katoliko, nagbabasa siya mula sa Biblia ni Knox.

Pagkatapos ay lumaganap ang programa, nang hindi niya hinihiling ang alinman dito.

> Naririnig araw-araw ang MOMENTS OF MELODY sa pitong istasyon sa buong Pilipinas. Tiyak na ito ay mula sa PANGINOON. Hindi ko hiniling sa alinman sa mga istasyong ito na isahimpapawid ang programa.
>
> Ken, tagsibol ng 1968

May 250 programa sa pitong istasyon noong Abril 1968, at 320 sa sampu pagsapit ng Setyembre. Pagsapit ng Oktubre 1969, may 460 programa na sa labimpitong istasyon, mula Baguio hanggang Mindanao, at sa KSAB sa Okinawa. Noong Huwebes Santo 1969, pinatugtog ng dalawang istasyon sa Baguio ang espesyal na serye tungkol sa pagkapako sa krus tuwing kalahating oras. Ginamit ito ng chaplain ng USS *Tripoli* sa mga panalangin sa pagsikat ng araw.

Mula sa mga liham ni Ken noong Setyembre 7 at Oktubre 9, 1967, Abril 19 at Setyembre 16, 1968, at Abril 4 at Oktubre 10, 1969.

Tinutulungan Ako ng Aking mga Anak

> Sapagka't ang Dios ang gumagawa sa inyo maging sa pagnanais at maging sa paggawa, ayon sa kaniyang mabuting kaluguran.
>
> Filipos 2:13, ang talata sa itaas ng liham ni Ken noong Hulyo 14, 1981

Ang programa para sa mga bata ang nauna. Noong Setyembre 2, 1967, ini-sponsor ni Ken ang *Children's Bible Hour* mula sa Grand Rapids sa DZBS, na may animnapung segundo sa dulo para sa isang address sa Baguio. Daan-daang bata ang sumulat.

Kevin. Mga 1970, inilarawan ni Ken ang programa sa kaniyang mga tagasuporta:

> Gayunman, nagdaragdag kami ng mga lokal na anunsiyo at dito sumusulat sa amin ang mga bata. Tinutulungan ako ng aking mga anak na lalaki, sina Kevin at Stanley, sa programa.
>
> Ken, "Radio Philippines," mga 1970

Mga labindalawang taong gulang si Kevin. Pagsapit ng 1974, nagtatrabaho na siya mismo sa studio ng kaniyang ama. Tingnan ang "Gospel Dimensions."

Ini-sponsor nina Mary Lou at Ken ang *Children's Bible Hour* mula 1967 sa buong panahon ng kanilang paninirahan sa Pilipinas at matagal pa pagkatapos. Si Lino Aragon ng Binangonan ang sumasagot sa mga liham. Dumating ang mga ito mula sa Pilipinas, India, Bangladesh, Sri Lanka at Malaysia, at mula sa Vietnam at Cambodia *"hanggang sa bumagsak ang mga bansang iyon."*

Mula sa mga liham ni Ken noong mga 1970, Hunyo 12, 1975 at Marso 29, 1979.

Si Kevin sa Mikropono



“Maaga pa lang ay pinasabak na ako ni Itay sa radyo!” Si Kevin, mga labing-isang taong gulang, nasa ere sa DZBS/DZAH sa Harrison Road, Lungsod ng Baguio, noong 1968. Nasa kabilang panig ng salamin si Rudy Aguilar, ang sound engineer at station manager, na hindi lamang abot ng kamera; makikita sa salamin ang babaeng katuwang niya sa tunog.

Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

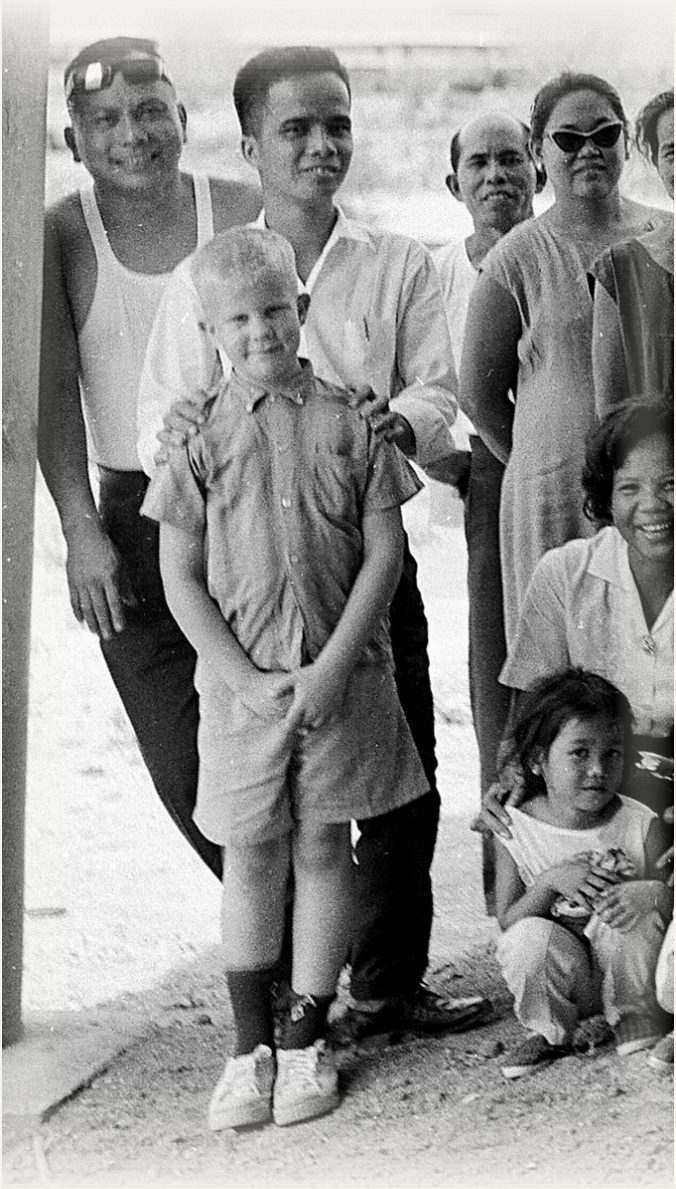
Si Lino Aragon ng Binangonan

Si Elino Aragon, si Lino sa lahat ng nakakikilala sa kaniya, ay lumaki sa asembleya sa Binangonan, ang bayan sa tabi ng lawa kung saan ibinuhos ni Ken ang malaking bahagi ng kaniyang gawain sa probinsiya. Nag-Sunday School siya noong bata at saulado niya ang daan ng kaligtasan. Ngunit sa isang Bible camp noong maagang bahagi ng kaniyang pagbibinata, habang pinag-aaralan ang Unang Juan, naging tunay na kaniya ang kaniyang pananampalataya. Natigilan siya sa isang talata tungkol sa pag-ibig sa kapatid, dahil lagi silang nag-aaway ng kaniyang kuya. Lumapit siya sa tagapagsalita, muling itinalaga ang kaniyang buhay sa Panginoon, at umuwing determinadong pakitunguhan nang iba ang kaniyang kuya. Pagkaraan ng maraming taon, tinawag niya ang talatang iyon na “ang naging pagbabago sa aking buhay Kristiyano.”

Pagsapit ng Marso 1966, nagdadala na si Lino ng iba. Nang anim ang bininyagan sa lawa sa Binangonan nang buwang iyon, habang nanonood ang walong taong gulang na si Kevin, isinulat ni Ken na isang binatang nagngangalang Lino ang tumulong sa lima sa kanila, at dalawa roon ay ang sarili niyang ina at kapatid na babae.

Ang mga salita ni Lino ay mula kay Cyril Brooks, Grace Triumphant, kabanata 24, “Camp Work.” © 1985 Walterick Publishers. Ang bautismo noong 1966 ay mula sa liham ni Ken noong Marso 24, 1966.

Sina Kevin at Lino, 1966



Si Kevin, walong taong gulang, nakapatong sa kaniyang balikat ang mga kamay ni Lino, sa bautismo sa Binangonan noong Marso 1966. Tingnan ang "Heaven Came Down."

Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Ang mga Liham ng mga Bata

Nang bumalik ang pamilya sa Pilipinas, naging isa si Lino sa mga kanang kamay ni Ken. Mula pa noong 1971 man lang, siya ang sumasagot sa mga liham na bumubuhos para sa *Children's Bible Hour*, na ini-sponsor nina Ken at Mary Lou. Si Lino at ang kaniyang asawang si Cora ang nagmamakinilya ng mga sagot sa kanilang tahanan at nagpapadala ng mga babasahin. Si Ken ang nagkasal kina Lino at Cora. Dumating ang mga liham mula sa buong Pilipinas, at mula sa India, Bangladesh, Sri Lanka, Malaysia, Vietnam at Cambodia.

> `Tiyak kong maraming bata sa langit ang nakarinig ng mensahe sa programang iyon.`
>
> Ken, habang nagpapadala ng suporta para sa gawain ni Lino, Pebrero 2, 1973

Tinulungan ni Lino si Ken sa paggawa ng kaniyang mga brodkast, at noong 1974 siya ang nagdadala ng mga tape ni Ken mula sa opisina ng Bible School sa San Juan patungo sa mga istasyon. "Mahusay ang ginagawa ni Lino," isinulat ni Ken nang Setyembreng iyon. "Nagdala siya ng sampu pang songbook."

Kevin. Si Lino ay isa sa tatlong pangunahing binatang inaasahan ni Ken, kasama nina Eliseo Co at Nanding Gonzal.

Mula sa mga liham ni Ken noong 1971–1976 at sa kaniyang liham-panalangin noong 1976.

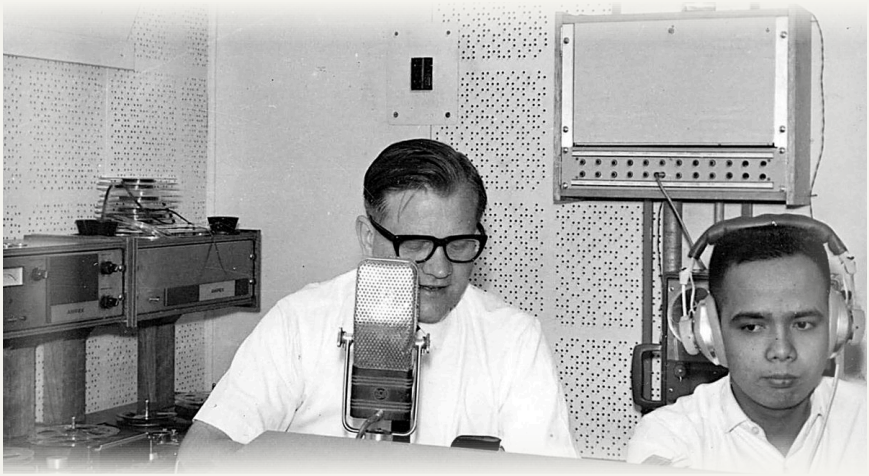
Ang Kasal nina Lino at Cora



Sina Lino at Cora sa araw ng kanilang kasal, kasama ang kanilang wedding party. Si Itay ang nagkasal. Nakasulat sa banner sa likod nila: "Bawat isa para sa isa't isa, kapwa para sa Panginoon."

Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Sina Ken at Lino sa DZAS



Sina Itay at Lino sa studio ng DZAS ng Far East Broadcasting Company, habang nagma-master ng mga bagong programa.
Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Sa Studio, mga 1968



Sina Itay at Lino sa studio, mga 1968. Tinulungan ni Lino si Itay sa paggawa ng kaniyang mga brodkast.
Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Si Lino sa Reel-to-Reel



Si Lino habang nagtatrabaho sa isa sa mga Ampex reel-to-reel na makina ng studio.
Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Sina Tato at Lino sa 55 Malvar



Sina Tato at Lino sa 55 Malvar, ang tahanan ng pamilya sa Aurora Hill, Lungsod ng Baguio. Mula sa kaliwa: si Stanley, si Tato (Fortunato Gonzal), si Gordon, si Lino at si Kevin.

Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

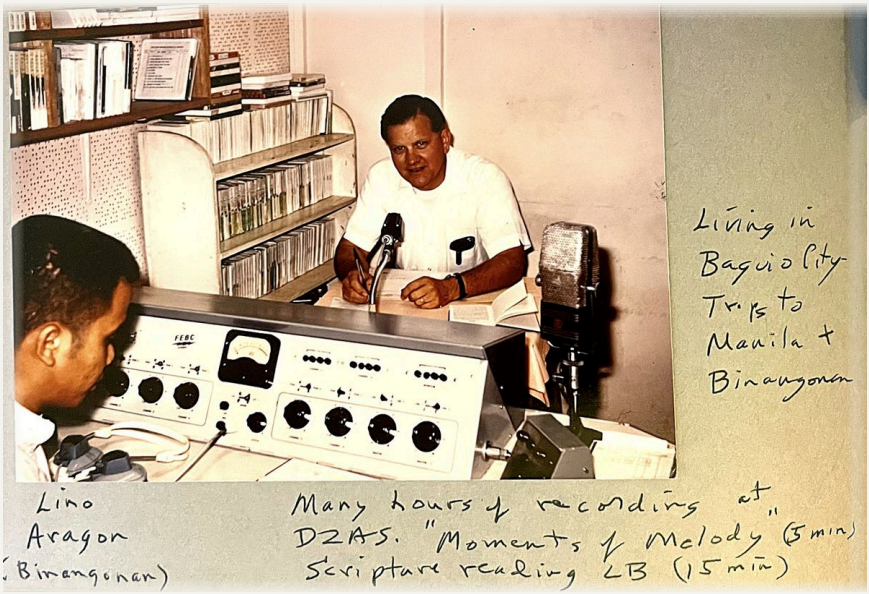
Sina Tato at Lino



Si Tato (kaliwa) at si Lino, dalawa sa mga tapat na lalaki ng Binangonan. Tingnan din ang "Ang Shoeshine Kit at ang Saranggola."

Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Mula sa Album ni Ken



Isang pahina mula sa sariling album ni Itay, sa kaniyang sulat-kamay: "Lino Aragon (Binangonan)." "Maraming oras ng pagre-record sa DZAS. "Moments of Melody" (5 min), pagbasa ng Kasulatan LB (15 min)." "Nakatira sa Lungsod ng Baguio. Mga biyahe sa Manila + Binangonan."

Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Ang Brigade sa Binangonan, mga 1966



Ang Boys' Brigade sa Binangonan, mga 1966. Nakatayo si Lino sa pinakakaliwa ng hulihang hanay. Si Kevin, sa harapan, ang may hawak ng tropeo.
Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Office Manager at Matanda

Noong 1974, nang umalis sina Glynn at Lela Dean patungong Estados Unidos, naging office manager si Lino ng Bible School of the Air. Sa kaniya, napunta sa kamay ng mga Pilipino ang buong opisina. Nakikipagpulong siya sa komite ng mga misyonero tungkol sa mas malalaking usapin, at patuloy niyang sinasagot ang mga liham ng mga bata. Pagsapit ng 1980, siya rin ang Emmaus regional director para sa Pilipinas.

Nang taon ding iyon, 1974, pinamahalaan niya ang Christian Training Camp sa Dinalupihan, Bataan: 69 na camper mula sa 15 iglesia, at 26 na staff. Ang batang nagbago ang buhay sa isang kampo ang siya na ngayong namamahala ng isa.

Naglingkod siya bilang isa sa matatanda ng asembleya sa Binangonan. Nang tanungin ng Woodside ang kanilang mga misyonero kung ano ang naging kaibahang nagawa ng kanilang gawain, inilista ni Ken ang mga batang lalaking lumapit kay Cristo at naging mga lider. Naroon si Lino: matanda sa Binangonan at manager ng opisina ng Bible School of the Air. Tingnan ang “Ang Walang Hanggan Lamang ang Magpapakita”.

Tuwing umuuwi si Ken para sa furlough at nagsasalita sa isang iglesia, may mga pangalang lagi niyang binabanggit. Si Rudy ang una. Laging kasama si Lino Aragon sa mga iyon.

Mula sa kasaysayan ng Bible School of the Air na isinulat ni Cyril Brooks noong 1981, Grace Triumphant, kabanata 24, at sa mga liham ni Ken noong 1974–1983.

Ang Apat na B

> Narito, ako'y gagawa ng bagong bagay; … gagawa ako ng daan sa ilang, at ng mga ilog sa disyerto.
>
> Isaias 43:19, ang talatang ibinigay ng Panginoon kay Ken noong Enero 1967

Noong Enero 1968, binuod ni Ken ang taon sa isang pangungusap:

> Madalas naming hilingin ang panalangin para sa tatlong B. (Broadcasting, Brigade at Binangonan) Ngayon ay nagdaragdag kami ng ikaapat: Baguio!
>
> Ken, Enero 1968

Sa Baguio nagbabakasyon ang digmaan. Umaakyat sa bundok ang mga sundalong nagpapahinga mula sa Vietnam, at dalawang beses bawat taon ay may Bible conference para sa mga sundalo. Noong Oktubre 1967, nagsalita si Ken sa ikatatlumpu't dalawa. Noong Hulyo 1968, sa ikatatlumpu't apat, mga 160 ang dumalo, mula Vietnam, Guam, Taiwan, Okinawa, Clark at Cubi Point. Itinuro ni Ken ang Filipos tuwing umaga nang alas-otso. Tumayo ang isang batang Hudyong marino mula sa Guam at nagsabing nagtiwala na siya kay Jesus *"bilang kaniyang Tagapagligtas at Mesiyas."*

> Nagalak akong magsalita sa unang kumperensiya noong 1951, di-nagtagal pagdating ko sa Pilipinas. Wala pang isang dosenang lalaki sa kumperensiyang iyon. Sa pagkakataong ito, mga 160 kami.
>
> Ken sa Woodside, Hulyo 30, 1968

Mula sa mga liham ni Ken noong Oktubre 9, 1967, Enero 1968 at Hulyo 30, 1968.

Ipanalangin na Matapos na ang Digmaang Ito

Sa huling bahagi ng 1967, siyam na lalaki mula sa cruiser na USS *Canberra* ang dumalo sa mga Bible study sa tahanan ng mga Engle. Ang isa sa kanila ay sumulat nang maglaon mula sa Gulf of Tonkin.

Kevin. Napalapit ang loob ng marino sa sampung taong gulang na si Kevin, *"dahil may anak siyang halos kasing-edad niya,"* at personal na sumulat sa kaniya:

> At gawan mo kami ng pabor kung maaari. Ipanalangin mong matapos na agad ang digmaang ito upang makauwi na kaming lahat sa aming mga pamilya sa USA.
>
> isang marino ng USS *Canberra*, sa isang liham kay Kevin, sinipi ni Ken, Enero 10, 1968

Sa ilalim nito, isinulat ni Ken ang isang panalangin:

> Hinahangad namin na ang ilan sa mga lalaking ito ay bumalik dito balang araw upang lumaban sa ibang digmaan, na ang Tabak ng Espiritu ang kanilang sandata.
>
> Ken sa Woodside, Enero 10, 1968

Makalipas ang walong taon, ang batang tumanggap ng liham na iyon ay bumalik mismo sa Baguio bilang isang Amerikanong marino at isang Kristiyano.

Mula sa liham ni Ken sa Woodside noong Enero 10, 1968.

Malibang ang Panginoon ang Magtayo ng Bahay

May sariling aklat ang kuwento ni Evelyn Balanag. Narito ang iglesiang lumago mula rito, sa mga liham ni Ken.

Noong Pebrero 1968, ilang bahay lamang ang layo sa mga Engle, natapos ni Evelyn ang labindalawang aralin ng *What the Bible Teaches* sa loob ng dalawang araw. Nang linggong iyon, lumapit siya kay Cristo. *"Isa ito sa pinakakapana-panabik na karanasang naranasan namin sa paglilingkod sa Panginoon,"* isinulat ni Ken. *"Ang Panginoon ang gumawa ng lahat."* Sumunod ang kaniyang asawang si Fred. Dumating sa bahay ang kanilang mga kaibigan, at pagsapit ng Oktubre ay may klase na tuwing Linggo sa sala ng mga Engle.

Karen. Inilarawan ni Ken ang mga klaseng iyon tuwing Linggo noong Oktubre 1968:

> `Pagkatapos ng sama-samang pag-awit habang tumutugtog ng piano si Mary Lou, naghahati kami sa mga klase. Hawak ni Mary Lou ang mga babae. Hawak ko ang mga lalaki, at hawak nina Becky at Karen ang mga bata.`
>
> Ken sa Woodside, Oktubre 17, 1968

Labintatlong taong gulang si Karen, at nagtuturo na sa mga batang Pilipino ng kanilang mga aralin sa Biblia. Nang maging Sunday School at Family Bible Hour ang mga klase noong Agosto 1969, may sarili na siyang klase. Nang idaos ng maliit na iglesia ang kauna-unahang pagbibinyag, sa pangunguna ni William MacDonald, bininyagan si Karen kasama sina Fred at Evelyn Balanag at ang dalawang sarhento mula sa Philippine Military Academy (Ikatlong Tomo).

> Malibang ang Panginoon ang magtayo ng bahay, ay walang kabuluhang nagsisipagpagal ang nangagtatayo.
>
> Mga Awit 127:1, sa pangwakas ng ulat ni Ken tungkol sa bagong Sunday School, 1969

Karaniwang tatlumpu't lima ang dumadalo, at isang Linggo ay animnapu't dalawa ang dumating. Pagsapit ng 1970, hindi na sila magkasya sa sala at lumipat sa isang quonset hut sa Navy Road, na pininturahan mismo ng mga militar.

> Kadalasan ay mas madaling lumingon sa pag-akay ng Panginoon kaysa sumulong patungo rito.
>
> Ken sa Woodside, Oktubre 17, 1968

Kevin. *"Nakapagpapalakas-loob ang Baguio Battalion,"* isinulat ni Ken sa tanggapan ng Brigade noong Hunyo 1969. *"Kasama sa grupo rito ang anak kong si Kevin."*

Mula sa mga liham ni Ken noong Pebrero 29 at Oktubre 17, 1968 at Hunyo–Oktubre 1969.

Mga Biblia para sa mga Kadete

Sa daan mula Baguio naroon ang Philippine Military Academy, *"ang West Point ng Pilipinas."* Dalawa sa mga sarhento nito, sina Ruperto Jaleco at Marcos Badilla, ay kabilang sa mga una sa maliit na iglesia, at nagsama sila ng mga sundalo.

Ayon sa alaala ni Kevin, nagsimula ang mga Biblia para sa mga nagtatapos na kadete mga 1968. Ang unang pagbibigay na inilarawan ni Ken sa kaniyang mga liham ay noong Marso 1970, nang siya at ang mga opisyal ng Officers' Christian Union mula sa Clark Field ay nagbigay ng mga Biblia ng American Tract Society sa animnapu't limang nagtatapos na kadete. Naging taunang kaloob ito. Noong Enero 1974, ang klaseng nagtapos ay *"ang pinakamalaking klase kailanman."*

> Hiniling sa akin na iabot ang mga Biblia. Nagsalita ako nang mga limang minuto at pagkatapos ay lumapit ang bawat isa upang tanggapin ang kaniyang Biblia. May 114 na Biblia ang naibigay sa mga lalaki. … Habang naglalakad kami sa gitna ng mga tao pagkatapos, marami ang may hawak na Biblia. Parang dumadalo kami sa isang Bible conference sa dami ng taong may dalang Biblia!
>
> Ken sa Woodside, Enero 24, 1974

Nang umalis ang mga Engle, ipinagpatuloy ito ni Cyril Brooks. Noong 1978, nagbigay siya ng mga Biblia sa 139 na nagtapos.

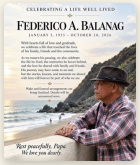
Noong 1972, sumulat si Ken mismo kay Pangulong Marcos, inaalala ang araw sa Baguio nang ibigay nila ni Fred Balanag sa Pangulo ang mga aklat ng Living:

> Una kong nakita ang Pilipinas nang maglingkod ako sa Fifth Air Force noong Liberation noong 1944-45. Bumalik ako sa Pilipinas noong 1951, hindi na may baril kundi sa pagkakataong iyon ay may "tabak ng Espiritu," ang Biblia.
>
> Ken kay Pangulong Ferdinand Marcos, Marso 13, 1972



Iniaabot ni Fred Balanag kay Pangulong Ferdinand Marcos ang mga aklat ng Living sa paliparan ng Baguio, Linggo, Mayo 12, 1968. Binili ni Ken ang mga ito sa OMF bookshop, at sinulatan ni Mary Lou.
Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Mula sa mga liham ni Ken noong Marso 25, 1970, Marso 13, 1972, Enero 24, 1974 at Abril 5, 1978.



Pumanaw si Fred Balanag noong Oktubre 20, 2026.

Sampung Libong Milya ang Layo

Umuwi ang pamilya para sa furlough noong Mayo 27, 1970, na isang taon ang inaasahan. Umabot ito ng tatlo, upang matapos ng mga anak ang pag-aaral.

Ngunit hindi tumigil ang gawain sa radyo. Gamit ang isang recorder na pang-studio na ipinadala sa kaniya ng mga kababaihan ng Workers Together, nagre-record si Ken sa bahay-bukid at ipinadadala sa koreo ang mga tape sa Manila.

> Bagaman 10,000 milya ang layo namin, nagsasalita kami roon araw-araw sa pamamagitan ng tape recording. Sa katunayan, mas maraming oras kami ngayon sa himpapawid kaysa kailanman.
>
> Ken, taglagas ng 1971

Lumago ang seryeng Living hanggang *Living Psalms* at *Living Proverbs*, at nagsimula ang isang bagong serye na talata-por-talata, ang *Moments of Meditation*. Nang ideklara ni Pangulong Marcos ang batas militar noong Setyembre 21, 1972 at ipasara ang mga istasyon, *"ang istasyon ng misyon, ang DZAS, ang unang istasyong hindi pag-aari ng pamahalaan na nakabalik sa himpapawid,"* na patuloy na pinatutugtog ang mga tape ni Ken. Dalawang beses sumulat ang isang lalaki sa India tungkol sa *Moments of Melody*.

> Ang kaunti ay marami kapag ang Dios ay naroroon!
>
> Ken sa Countryside Bible Chapel, Marso 20, 1972

Natagpuan niyang bukas din ang Kansas. *"Kinailangan kong pumunta sa ibang bansa upang makauwi at makapasok sa ilan sa mga lugar na ito,"* isinulat niya. Nariyan ang Lions Club at Rotary, at ang KABI, kung saan naging pang-umagang programa ng Abilene ang *Moments of Melody*.

> `Ang Dios … ay hinirang ka upang iyong maalaman ang kaniyang kalooban.`
>
> Gawa 22:14, ang talata ni Ken para sa 1972

Mula sa mga liham ni Ken noong 1971–72.

Isang Furlough sa Kansas

Karen. Noong Pebrero 1972, ibinalita ni Ken sa matatanda ang tungkol sa pamilya. *"Nagtuturo si Karen ng isang klase ng Sunday School sa Kapilya. Tumugtog din siya ng gitara at sinamahan ang mga kabataang umawit sa huling pagpapalabas ng pelikula."* Labing-anim na taong gulang siya, at ang kapilya ay ang Grace and Truth, kung saan lumaki si Ken.

Kevin. Sa liham ding iyon:

> Dumadalo sina Kevin at Stanley sa isang Boys Brigade malapit dito. Sinabi sa akin ni Kevin na siya ang magbibigay ng debosyon ngayong gabi. Iyon ang magiging una niya.
>
> Ken sa Woodside, Pebrero 10, 1972

Noong Hunyo, anihan:

> Nagsisimula na ang anihan dito sa Kansas. Tumutulong kami ni Kevin sa gawain sa bukid sa taniman ng trigo ng aking kapatid. 73 taong gulang na si Dad at sumasakay pa rin siya sa combine kapag oras na niya. … Ito ang paborito kong panahon ng taon. Lagi nitong ipinaaalala ang sinabi ng Panginoong Jesus tungkol sa pagtingin sa mga bukid na mapuputi na upang anihin.
>
> Ken sa Woodside, Hunyo 27, 1972

> **Ako'y lalakad na may sakdal na puso sa loob ng aking bahay.**
>
> Mga Awit 101:2, ang talata sa itaas ng liham ni Ken noong Marso 1972

Mula sa mga liham ni Ken noong Pebrero 10, Marso at Hunyo 27, 1972.

Pabalik sa Bundok

Umalis ang pamilya sa Kansas noong Hunyo 23, 1973. Ang visa na pinanatili nilang *"may bisa mula pa noong 1957"* ay na-renew sa pamamagitan ng isang tawag sa telepono ni Ken Brooks mula sa Manila.

> Lumilingon lamang kami at namamangha sa lahat ng ginawa ng PANGINOON mula nang umalis kami sa Kansas noong Hunyo 23.
>
> Ken sa Woodside, Setyembre 10, 1973

Nagpupulong ang mga mananampalataya sa isang bahay, at ang Family Bible Hour ay sa carport. Noong Enero 1974, lumipat sila sa auditorium ng St. Theresa's College, isang nagsarang paaralang Katoliko. Ang isa sa mga gusali nito ay naging tirahan ni Heneral Yamashita noong digmaan. *"Iba ang uri ng kayamanang interesado kami,"* isinulat ni Ken.

> Datapuwa't kung ang Espiritu niyaong bumuhay na maguli kay Jesus sa mga patay ay tumatahan sa inyo, ang bumuhay na maguli kay Cristo Jesus sa mga patay ay siya ring bubuhay sa inyong mga katawang may kamatayan sa pamamagitan ng kaniyang Espiritu na tumatahan sa inyo.
>
> Roma 8:11, sa dingding ng studio ni Ken, "isang mabuting talata para sa 1974"

Nang unang Nobyembreng iyon, nagkaroon ng pagbibinyag: dalawang batang lalaki ng Brigade, isang batang mag-asawa mula sa kapitbahayan, isang misyonero ng OMF, at isa sa sariling mga anak ni Ken.

Mula sa mga liham ni Ken noong Mayo 2, Setyembre 10 at Nobyembre 26, 1973 at Enero 24, 1974.

Gospel Dimensions

Sa pagkakataong ito, may recording studio ang mga Engle sa bahay, katabi ng opisina ni Ken. Doon niya ginagawa ang mga programang labinlimang minuto, at ang limang minuto, at isang bagong bagay: mga isang-minutong spot na tinatawag na **Moments to Remember**. Noong Oktubre 1973, hiningi ng FEBC sa Manila ang lahat ng mga ito. *"Napagkasunduan naming lahat na napakahusay ng mga ito."*

> `Marahil ay parang balewala ang tunog ko nang sabihin ninyong nagustuhan nila ang Moment to Remember. Ang totoo, tuwang-tuwa ako.`
>
> Ken kina Glynn at Lela Dean, FEBC, Oktubre 26, 1973

Kevin. Noong Abril 1974, sumulat si Ken sa kaniyang mga magulang sa Kansas:

> Tumutulong si Kevin sa aking studio… nagdudugtong ng mga tape. Malaki na ang naitutulong niya sa akin ngayon. Sa katunayan, nasabi ko na ba sa inyo na gumawa siya ng sarili niyang 15-minutong programa para sa mga tinedyer na tinatawag na GOSPEL DIMENSIONS. Hindi pa namin alam kung isasahimpapawid nila ito sa DZAS o hindi. May sample na sila ngayon.
>
> Ken sa kaniyang ina at ama, Abril 23, 1974

Labing-anim na taong gulang si Kevin. Nang Disyembre ring iyon, tumutulong siya sa pagsisimula ng isang Bible class sa campus ng Brent School. Makalipas ang limampung taon, ang batang nagdudugtong ng mga tape ang nagbalik sa himpapawid ng tinig ng kaniyang ama. Pinatutugtog ng KEEPM.org Radio ang mga programa ni Ken araw at gabi (Ikalimang Tomo).

> Hinayaan kong pumasok ang napakaraming bagay at hinayaan kong ang pinakagusto ko sa lahat…ang radyo ay mapunta sa "back burner." Pakiramdam ko'y nagkamali ako rito at balak kong pagbutihin ito sa 1974.
>
> Ken kay Glynn Dean, Pebrero 18, 1974

Mula sa mga liham ni Ken noong Oktubre 16 at 26, 1973, Disyembre 3, 1973, Pebrero 18 at Abril 23, 1974.

Mga Panandaliang Misyonero

Karen. Noong tag-init ng 1974, dumating ang labinsiyam na taong gulang na si Karen at ang kaniyang kapatid na babae mula sa Emmaus Bible School para sa dalawang buwan. Ipinadala sila ng Woodside, at tinawag sila ni Ken na *"mga panandaliang misyonero mula sa Woodside."* Lumapag sila sa Manila International Airport noong Lunes, Hunyo 24.

> Tinuruan ni Karen ng gitara ang ilan sa mga dalaga sa Kapilya…tinulungan din niya ang ilang guro ng SS sa flannelgraph. Natuwa silang makarating sa Binangonan at San Juan at makita ang napakaraming dating kaibigan.
>
> Ken kina Glynn at Lela Dean, Setyembre 16, 1974

Nagmakinilya ang kaniyang kapatid para kay Ken at sumulat ng mga script para sa *Moments to Remember*. Sumama si Karen kay Mary Lou sa Bible class ng mga kababaihan at tumulong sa mga bata at mga kabataan. Mga klase ng mga bata, musika, pagtuturo sa mga guro: ito ang uri ng gawaing babalikan niya at gagawin sa loob ng maraming taon sa Romblon.

Nang tag-init na iyon, nagpulong ang kumperensiya ng mga sundalo sa John Hay Air Base, at siyamnapung bata ang dumalo sa VBS sa kapilya sa Navy Road.

> Ipanalangin ninyo kami habang sinisikap naming abutin ang "kayumangging ginto"…ang mga tao sa lugar na ito, ng Ebanghelyo. Gawain ang pagmimina ng alinmang uri ng ginto.
>
> Ken sa Woodside, Setyembre 1974

Mula sa mga liham ni Ken noong Hunyo 27, Setyembre 16 at 20, 1974.

Kaya na Nilang Tumayo sa Sarili

> Ang ibig sabihin ng pangalang Baguio ay "bagyo."
>
> Ken, Nobyembre 1974, pagkatapos ng isang buwan ng mga bagyo

Puno ang huling taglamig sa Baguio. Isang pangkat mula sa Australia ng Gospel Literature Outreach ang dumating para sa apat na buwan, at nagkaroon ng anim na araw na Bible school na may walong klase bawat araw. *"Ang dalawang lalaking may asawa na hindi lumiban sa anumang sesyon ay dumalo sa 48 klase."* Isang bagong Bible class sa tahanan ang nagpulong sa mga Ibaloy, *"ang orihinal na mga mamamayan ng Baguio."*

Noong Marso 1975, may bago nang isinulat si Ken:

> Lalo't lalo naming nadarama na kaya na ng mga mananampalataya rito na tumayo sa sarili. Gayunman, labis naming nais na makita silang may sariling gusali.
>
> Ken kina Glynn at Lela Dean, Marso 19, 1975

Noong Mayo 1, 1975, sumulat siya sa matatanda sa Woodside na panahon na upang umuwi, alang-alang kay Mary Lou. Limang taon na nilang ipinapanalangin ang lupa para sa isang kapilya.

> Kapansin-pansin na makalipas lamang ang 21 araw ay dumating sa amin ang pagkakataong makakuha ng lupa para sa Kapilya.
>
> Ken, lumilingon, Hunyo 10, 1977

Nabili ang lupa bago sila umalis. Nagsimula ang pagtatayo noong Setyembre 15, 1975, at noong Disyembre 14, 1975, binuksan ang **Christian Fellowship Gospel Chapel** sa Morning Glory Street. Si Fred Balanag ang namuno sa matatanda nito. *"Ito'y kasunod ng pitong taon ng paglaganap ng ebanghelyo sa lugar na iyon,"* isinulat ni Ken.

Pumanaw si Fred Balanag noong Oktubre 20, 2026

> Sa kabuuan, naniniwala kami na naging mabuti para sa gawain ang aming pagkawala. … Hindi ito aming gawain…ito ay gawain ng Panginoon. Kung paanong kailangan kami ng aming mga anak sa isang panahon ngunit pagkatapos ay kailangan nilang tumayo sa sarili…gayundin ang aming mga anak sa pananampalataya.
>
> Ken sa matatanda ng Woodside, Hunyo 10, 1977

Mula sa mga liham ni Ken noong 1974–77.

IKATLONG BAHAGI

Patuloy na Nagpapadala

1975–1987 · Abilene, Kansas · at ang Pilipinas sa pamamagitan ng koreo at ng himpapawid

BINAGO OKTUBRE 24, 2026

Ang Aming Misyonero sa Pasipiko

Kevin. Pumasok si Kevin sa Navy sa Subic noong Mayo 1975, at di-nagtagal ay nasa Pilipinas na siyang muli. Mula noon, puno ng tungkol sa kaniya ang mga liham ni Ken.

> Ang aming panganay na anak na lalaki, si Kevin, ay nasa Malayong Silangan sa Navy. Kagagaling lamang niya sa Pilipinas. Tatlong beses siyang nakadalaw sa Baguio. … Para kaming si apostol Pablo sa I Tesalonica tatlo nang suguin niya ang kaniyang anak sa pananampalataya, si Timoteo, pabalik sa Tesalonica.
>
> Ken, tag-init ng 1976

> Ang aming anak na si Kevin ang aming kinatawan ngayon sa bahaging iyon ng mundo. … Noong bata pa siya, gustong-gusto niyang makinig sa mga tape tungkol kay Adoniram Judson. … Isinulat ko sa kaniya kamakailan na ngayon ay nagiging misyonero na siya sa bahaging iyon ng mundo, gaya ni Judson. (Higit pa tungkol kina Judson at Hudson Taylor →)
>
> Ken, Hulyo 22, 1976

> Ang aming misyonero sa rehiyon ng Pasipiko sa panahong ito ay ang aming anak na si Kevin.
>
> Ken sa Colton Gospel Chapel, Oktubre 30, 1976

Sa supply ship na USS *White Plains*, si Kevin at isa pang Kristiyano ang nangangasiwa sa mga pagsamba at nagpapalabas ng mga gospel film sa closed-circuit television ng barko. Sumulat sa mga Engle ang mga mananampalataya sa Baguio kung gaano sila pinalakas ng kaniyang mga pagdalaw, at *"kung gaano sila humanga sa pagiging hinog ni Kevin."*

Noong 1977, isinama niya sa Baguio ang isang kasamahan sa barko na nagngangalang Rick, mula sa carrier na *Midway*. Sa pagbalik sa barko, habang dumaraan sa mga bar, nagsalita si Rick tungkol sa kawalang-saysay ng ganoong buhay, at tinanong siya ni Kevin tungkol sa kaniyang kaluluwa.

> Ang kinalabasan ay bago nakabalik si Rick sa barko, nagtiwala siya sa Panginoon bilang Tagapagligtas. … Siya ang unang taong naakay ni Kevin sa Panginoon.
>
> Ken sa Woodside, Marso 2, 1977

Tinapos ni Rick ang *What the Bible Teaches* at nagpadala ng cassette recorder sa kapilya sa Baguio. Pagsapit ng Disyembre 1977, nakagawa na si Kevin ng *"siguro ikaanim niyang pagdalaw sa Pilipinas mula nang pumasok siya sa Navy."*

Mula sa mga liham ni Ken noong 1976–77.

Bunga sa Dallas

Kevin. Noong Abril 1985, tumunog ang telepono sa Abilene.

> Tumawag sa amin si Kevin ngayong linggo, na nakatira na ngayon sa Dallas. Sabi niya, mukhang malapit na siyang magkaroon ng Bible class kasama ang ilang Pilipinong nakilala niya roon. Ang isa sa kanila ay kumuha pa nga ng kursong "What the Bible Teaches" mula sa aming Bible School of the Air. Nakapananabik malaman na patuloy pa ring may bunga mula sa mga brodkast at kursong iyon. Ipanalangin ninyo si Kevin habang tinuturuan niya ang klaseng ito.
>
> Ken sa Woodside, Abril 1985

Ang isang kursong tumulong ang kaniyang ama na ipadala mula sa isang silid sa Manila ay bumalik sa kaniyang anak sa Texas makalipas ang tatlumpung taon. Nang Setyembre ring iyon, idinagdag ni Ken na nagtuturo si Kevin ng isang klase ng Sunday School sa Wheatland Bible Chapel *"at madalas mabigyan ng pagkakataong magsalita sa Family Bible Hour."*

Nang sumunod na tag-init, iniulat ni Ken *"ang malaking pangyayari kamakailan … ang kasal ni Kevin, ang aming panganay na anak, kay Cheryl Ferris"*; ang kaniyang mga magulang ay naging misyonero sa Korea, at *"ang dalawang ama ang nagsagawa ng seremonya."*

Mula sa mga liham ni Ken noong Abril at Setyembre 1985 at tag-init ng 1986.

Radyo mula sa mga Taniman ng Trigo

> Ang kanilang tinig ay lumaganap sa buong lupa.
>
> Roma 10:18, sa itaas ng liham-panalangin ni Ken, Disyembre 1977

Nagre-record si Ken sa silong ng Grace and Truth Gospel Chapel, sampung milya sa labas ng bayan, dahil *"ang pinakamalapit na bahay ay mahigit kalahating milya ang layo."*

- **Ang Emmaus Bible Hour.** Hiniling ng Emmaus na gawin niyang labinlimang-minutong programa ang mga kurso nito sa koreo. Unang isinahimpapawid ito sa KABI noong Linggo, Enero 14, 1979. Pagsapit ng 1981, may isang buong taon na ng mga ito, batay sa *What the Bible Teaches*, *Guide to Christian Growth*, *Lessons for Christian Living* at *Summary of the Bible*. Pagsapit ng 1986, dalawang taon na, at naririnig mula Georgia hanggang Nova Scotia. Nang taong iyon, ipinadala niya sa airmail ang mga script kay Rudy sa Manila, na tinawag ang mga ito na *"sagot sa panalangin."*
- **Ang Biblia, binabasa nang malakas.** Para sa FEBC, binasa niya ang buong Bagong Tipan, pagkatapos ang Mga Awit, Mga Kawikaan, Isaias at iba pa, nang walang komentaryo. Isinahimpapawid ito tuwing Linggo ng umaga nang 10:30 sa Manila at noong 1986 ay mula rin sa Iba, Zambales. *"Walang komentaryo. Ngunit alam ninyo ang mga pangako na ang Kaniyang salita ay hindi babalik sa Kaniya nang walang bunga!"* (Isaias 55:11)
- **Sa sariling bayan.** Isang limang-minutong maikling sermon sa KABI nang mga 732 beses, ang *"Outreach"* kasama ang mga Kristiyanong negosyante, at mga aralin sa Biblia sa cable Channel 8. Noong 1980, siya ang namuno sa public-access television ng Abilene.

Noong 1980, isang sunog sa opisina ng Back to the Bible sa Manila ang sumira sa mga isandaang master tape, *"mga tape na paulit-ulit naming ginamit at kinopya pa at ipinadala sa ibang mga istasyon."* Nagpatuloy siya sa pagre-record.

> Huwag tayong makuntento kailanman na maging "tagatanggap" lamang kundi maging "tagapaghatid" din.
>
> Ken sa Woodside, Marso 30, 1976 (1 Tesalonica 1:8)

Mula sa mga liham ni Ken noong 1976–86.

Huwag Mag-alala Kung Mahirap Bigkasin

Mula Kansas, patuloy na nagpadala si Ken: mga materyales ng Sunday School at VBS sa Binangonan at Baguio, mga aklatan ng cassette, at mga aklat. Libreng nagbigay ng mga aklat ang mga publisher na Walterick sa Kansas City, at pagsapit ng 1983, mga limampung Pilipinong manggagawa at matatanda ang may kumpletong set ng aklat ni William MacDonald, ang kaniyang komentaryo sa Lumang Tipan. Tumulong siyang magbayad para sa mga estudyante sa panandaliang Bible school sa hilaga ng Manila, kung saan ang dating mga batang lalaki ng Brigade na ang nagtuturo.

Hiniling niya sa kaniyang mga tagasuporta na ipanalangin ang dalawang lugar sa kanilang pangalan.

> `Huwag kayong mag-alala kung mahirap bigkasin ang mga pangalan ng mga lugar. Alam ng PANGINOON kung ano ang inyong ipinapanalangin!`
>
> Ken sa mga Lee, Junction City, Pebrero 25, 1981

Noong 1985, siya ang pumili ng mga larawan at sumulat ng mga caption para sa *Grace Triumphant*, ang buhay ni Cyril Brooks. Pumanaw sina Dad at Mom Brooks noong 1986, magkalayo nang dalawang buwan. *"Tinanggap nila kami sa kanilang tahanan at ginabayan kami sa mga unang araw namin doon."* Nang Pebrerong iyon, sa People Power, nanatili sa himpapawid ang FEBC araw at gabi sa buong lakas.

> Hindi namin maiwasang magtaka kung ang ilan sa aming mga programa ay hindi kaya naisasahimpapawid habang nasa buong lakas ang mga transmitter sa gitna ng krisis??
>
> Ken sa Woodside, Marso 13, 1986

Mula sa mga liham ni Ken noong 1981–86.

Ang Sarili Naming Kinatawan

Karen. Noong Hunyo 1985, lumipad si Karen patungong Manila kasama ang summer team ng International Teams, na pinangungunahan doon ng kaniyang pinsang si Mark Dyer. Sumulat si Ken sa Woodside:

> Nakikipag-ugnayan kami sa pamamagitan ng liham sa mga taong ito ngunit ngayon ay naroon na ang sarili naming kinatawan mula sa pamilya. Pinahahalagahan namin ang inyong mga panalangin para kay Karen.
>
> Ken sa Woodside, Hunyo 1985

> Sampung taon na ngayon mula nang kami ay nasa Pilipinas. Ang aming anak na si Kevin ay nakabalik nang ilang beses upang dalawin ang mga mananampalataya noong siya ay nasa Navy. Ngayon, ang aming anak na si Karen ay naroon sa isang summer team … Isinulat niya ang pagtikim sa ilang tropikal na prutas na hindi na niya natikman sa loob ng maraming taon.
>
> Ken sa Woodside, Hulyo 11, 1985

Tumulong siya sa isang klinika at sa Bible camp sa hilaga ng Manila, at nakarating ang kaniyang team sa lahat ng tatlong lugar na pinaglingkuran ng kaniyang mga magulang: San Juan, Binangonan at Baguio. Umuwi siyang may mga regalo mula sa mga kaibigang Pilipino. *"Lalo na ang Binangonan ay tila sumusulong,"* ulat ni Ken.

> Sa loob ng mga 25 taon ay naglingkod kami bilang mga misyonero sa ibang bansa … ilan sa aming mga anak ay interesado na ngayon sa misyon.
>
> Ken sa Woodside, Setyembre 18, 1985

Mula sa mga liham ni Ken noong Hunyo, Hulyo 11 at Setyembre 18, 1985.

Ang Walang Hanggan Lamang ang Magpapakita

Mga 1983, nagtanong ang Woodside sa kanilang mga misyonero: ano ang naging kaibahang nagawa nito? Sumulat si Ken tungkol sa club ng mga batang lalaki. Isang nakatatandang Pilipino, na hindi pa mananampalataya, ang humiling sa kaniya ng ganoong club noong nag-aaral pa lamang si Ken ng wika. Lumapit kay Cristo ang mga bata at sinanay, at pagkatapos ay sila naman ang nagsanay sa iba. Naging matatanda, brodkaster, tagasalin at lider sina Rudy, Pete, Reny, Lino at Eliseo.

> Nasangkot kami sa iba pang uri ng gawain gaya ng radyo, gawain sa kabataan, Christ For Greater Manila, gawain sa kampo at iba pa, ngunit ang gawaing kalalarawan ko pa lamang ang tila nag-iwan ng pinakamalaking marka. Ang walang hanggan lamang ang magpapakita kung ano talaga ang mahalaga ngunit makalipas ang tatlumpung taon, iyan ang nakikita.
>
> Ken sa Woodside, mga 1983

Sinabi na niya ito sa ibang paraan noong 1965:

> Bilang mga misyonero, ang ilan sa amin ay naghasik ng mga unang binhi. Ngunit ngayon na ang panahon upang magkaroon ito ng ganap na lasang Pilipino.
>
> Ken kay Rudy Ponce de Leon, Agosto 13, 1965

At noong 1987, habang sumusulat tungkol sa isang embahador ng Pilipinas na ipinadala sa Washington bilang *"isang misyonero para kay Cristo na nagbabalatkayo bilang embahador"*:

> Kailangan nating lahat na maging misyonero, iyan sa palagay ko ang pinakabuod.
>
> Ken sa Woodside, Marso 17, 1987

Mula sa mga liham ni Ken noong Agosto 13, 1965, mga 1983 at Marso 17, 1987.

Ang Bundok, Muli

> `Tumawag ka sa akin, at sasagutin kita, at magpapakita ako sa iyo ng mga dakilang bagay, at mga makapangyarihang bagay, na hindi mo nalalaman.`
>
> Jeremias 33:3, "isang talatang laging sumasagi sa isip noong 1987"

Umuwi si Ken sa Panginoon noong Nobyembre 5, 2009. Hindi na niya nakita ang sumunod.

Si Karen ay bumalik. Naglingkod siya sa Pilipinas mula 1990 hanggang 1995, at muli mula 2012, sa pulo ng Romblon: gawain sa mga bata, ang mga ministeryo ng lokal na iglesia, at isang bake shop kung saan sinanay niya ang mga tao sa isang kasanayan at isang paraan ng paghahanapbuhay. Naglingkod sa kaniyang tabi ang kaniyang asawang si Patrick at tumulong sa pagsasalin ng ilan sa mga isinulat ni William MacDonald. Nang iuwi ng Panginoon si Patrick noong 2026, pinili ni Karen na magpatuloy, at babalik siya. Ang dalagang nagturo sa mga bata sa sala sa Kalye Malvar, at nagturo ng gitara sa mga dalaga sa kapilya noong 1974, ay naglingkod sa Pilipinas nang mas matagal kaysa sinuman sa mga anak nina Ken at Mary Lou.

Si Kevin ay bumalik din, sa paraan ng kaniyang ama: una sa pamamagitan ng radyo. Ang batang nagdudugtong ng mga tape sa studio sa Baguio at gumawa ng *Gospel Dimensions* ang nagpapatakbo ngayon ng **KEEPM.org**, ang KEE Philippine Missions, kung saan nasa himpapawid araw at gabi ang mga programa ni Ken, at may mga audio Bible para sa mga Pilipinong nagsasaulo ng Kasulatan. Noong 2026, nagretiro siya upang ibigay ang sarili rito, at babalik siya sa Pilipinas kasama si Karen. Tinawag siya ni Ken na *"aming misyonero sa Pasipiko"* noong si Kevin ay labinsiyam na taong gulang na marino. Makalipas ang limampung taon, totoo pa rin ito.

Ang ilan sa amin ay naghasik ng mga unang binhi, isinulat ni Ken. Patuloy pa ring sumisibol ang mga binhi, at dalawa sa mga batang nakakita sa kaniyang paghahasik ang bumalik sa larangan.

In HIS joy. (Sa KANIYANG kagalakan.)

Mula sa liham ni Ken noong Pebrero 1987 at sa mga alaala ni Kevin (Oktubre 2026).

Mga Christian Servicemen's Center

Unang nakita ni Ken Engle ang Pilipinas bilang isang sundalo, tail gunner ng isang B-24 noong 1945. Nang bumalik siya bilang misyonero noong Marso 1951, kabilang sa una niyang pinaglingkuran ang mga sundalong Amerikano na malayo sa kanilang tahanan.

Hindi nagtagal ay nakilala niya si **Jesse Miller**. Mekaniko si Miller ng Army sa Clark Field nang magsimula ang digmaan. Nakaligtas siya sa Bataan Death March at sa ilang taon bilang bihag sa Japan, nag-aral sa Bible school, at bumalik sa Pilipinas bilang misyonero. Noong 1954 ay itinatag nila ng kaniyang asawang si Nettie ang **Overseas Christian Servicemen's Centers** (ngayon ay Cadence International): mga tahanang malayo sa tahanan kung saan makakatagpo ang isang sundalo o marino ng pagkain, pag-aaral ng Biblia at mga Kristiyanong kaibigan.

Naroon si Ken halos sa simula pa lamang. Sa kaniyang patotoo na inirekord sa John Hay noong 1973, sinabi niyang tumulong siya sa **GI Gospel Hour**, nagsimula ng Bible class tuwing Biyernes ng gabi para sa mga lalaki ng Navy sa **Sangley Point**, at nagsalita sa unang kumperensiya ng mga sundalo noong taglagas ng 1951, na may iilan lamang na lalaki.

> Hindi ko maiwasang maalala ang una sa mga kumperensiyang ito, na ginanap sa Manila noong 1951 na may iilan lamang na lalaki. Nagkaroon ako ng pribilehiyong magsalita sa mga lalaking iyon.
>
> Ken sa Woodside, Oktubre 9, 1967

Oras ng Pagtahimik, Panalangin at Pagsusuri

Manila Bay · 1951–1955

Ang unang biyahe ni Ken sa mga mandaragat sa Sangley Point ay noong Hunyo 15, 1951, kasama si Howard Eppler. Isang dating torpedo boat ang nagdala sa kanila sa kabila ng Manila Bay. Hinanap nila ang mga kasamahan, uminom ng malt at kumain ng toasted cheese sa "Gedunk," saka umawit at nanalangin sa kapilya, at umuwi sakay ng isang landing craft. "Basang-basa ako sa pagitan niyon at ng kotse. Nakarating dito nang mga alas-onse ng gabi."

Hindi nagtagal, naging Bible class ito tuwing Biyernes ng gabi. Pinag-aralan nila ang Roma at ang Juan 4. May mga gabing maalon; may mga gabing "pinakamagandang paglubog ng araw na nakita ko sa matagal na panahon." At paulit-ulit na binabalikan ni Ken ang isang gawing ipinangangaral na niya mula pa sa Moody: ang Quiet Time, ilang minutong mag-isa kasama ang Biblia at ang Panginoon tuwing umaga.

> Sinabi nina Paul at Leland na ginagawa na nila ang Quiet Time. Isipin ninyo kung gaano ako natuwa.
>
> talaarawan ni Ken, Setyembre 15, 1951

> Talagang maganda ang mga Quiet Time ng mga kasamahan. Nakapagpapalakas ng loob.
>
> talaarawan ni Ken, Oktubre 5, 1951

Nagbigay siya sa mga lalaki ng maikling aral tungkol sa pamamahagi ng tract at inalok sila ng libreng subscription sa isang tract club, "mas mabuting palakasin ang loob nila habang interesado sila." Walo ang nagpalista.

Nang taglagas na iyon, may hiningi pa ang mga sundalo at mandaragat: isang retreat, at si Ken ang pinakiusapang magsalita tungkol sa Quiet Time. "Napakagandang pagkakataon iyon."

Noong Oktubre 18, binuo nina Ken, Jesse Miller, Ray Frame at dalawa sa mga lalaki ang programa.

> Kahanga-hanga ang tulong ng Panginoon. Tema: "Upang Silang Lahat ay Maging Isa."
>
> talaarawan ni Ken, Oktubre 18, 1951

Sa abot ng nalalaman ng pamilya, iyon ang unang servicemen's conference, "na may iilan lamang na lalaki," na inalala ni Ken habambuhay.

Hindi rin niya kinalimutan ang Quiet Time. Noong Marso 1955, hiniling nina Jesse Miller at Larry Tillman na hawakan niya ang apat na umaga ng servicemen's conference. "Itinuturing kong pribilehiyo ito." Gumawa siya ng tatlong papel para tulungan ang mga lalaki: isang papel para sa "Quiet Time," isa para sa "Prayer Time," at isa para sa "Check Time." Gumising siya nang alas-singko y medya para tapusin ang mga stencil.

> Nagsalita sa Servicemen's Conference nang alas-otso ng umaga tungkol sa Quiet Time. Ginamit ang mga papel at ibinigay ang Josue 1 bilang takdang-aralin.
>
> talaarawan ni Ken, Mayo 27, 1955

Kinaumagahan, tinulungan niya ang mga lalaki na gumawa ng sarili nilang papel para sa Quiet Time. Sa ikatlong umaga, nagsalita siya tungkol sa Prayer Time (oras ng panalangin), at sa ikaapat, tungkol sa Check Time (oras ng pagsusuri sa sarili). Nang Linggo ng gabing iyon sa Grace, binautismuhan ni Jesse Miller ang limang tao mula sa gawain sa mga sundalo at mandaragat.

Nang tag-araw na iyon, may sarili ring kuwaderno si Ken para sa Quiet Time, na may mga tab: "Quiet Time, Prayer Time, Mga Ideya, at Kalendaryo." Sa umaga ng malaking kumperensiya ng Ika-4 ng Hulyo sa San Juan, ilang salita lang ang isinulat niya bago nagsimula ang araw: "Gising 4:45. Quiet Time."

> *Ang aklat na ito ng kautusan ay huwag mahihiwalay sa iyong bibig, kundi iyong pagbubulayan araw at gabi.*
>
> Josue 1:8

Mga pinagkunan: talaarawan ni Ken Engle, Hunyo 15 – Oktubre 18, 1951; Marso 28, Mayo 4, Mayo 25–30, Hulyo 4 at 6, 1955.

Sangley Point at Cavite

Ang Sangley Point ay ang istasyon ng U.S. Navy sa dulo ng Cavite, sa kabila ng Manila Bay. Ilang taong pabalik-balik si Ken sa mga lalaki ng Navy roon. Noong Marso 11, 1966, nakatala sa kaniyang talaarawan ang isang abalang araw: isang aralin sa Tagalog, isang klase sa language school, at pagkatapos, nang alas-dos y medya, nagmaneho sila ni Marvin Graves sa American Embassy, sumakay ng bangka patungong Sangley Point, at nagsalita siya tungkol sa Quiet Time. Alas-onse y kinse na ng gabi nang makauwi siya.

Sumasama rin si Mary Lou at ang mga bata. Noong Marso 1960, dumating ang liham ng matatanda ng Woodside na pumapayag sa kanilang furlough habang paalis ang pamilya kasama ni Ken patungong Cavite, para sa isang pulong ng mga sundalo ng Navy at ng kanilang mga asawa.

> `Patakbo ko itong dinala sa kotse.`
>
> Ken sa mga Kristiyano ng Woodside Bible Chapel, Marso 15, 1960

Noong Hulyo 1962 ay nagsalita siya sa isang kumperensiya ng mga sundalo sa Baguio. Nang sumunod na tagsibol, isang sundalo sa Japan ang nakarinig ng kaniyang labinlimang-minutong programa sa radyo at sumulat upang humingi ng mga aralin, para sa kaniyang sarili at para sa isang kaibigan.

Dalawang Beses sa Isang Taon sa Baguio

Nang lumipat ang pamilya sa Baguio noong 1967, ang mga sundalo ang dumating sa kanila. Sa Baguio umaakyat ang mga lalaking nagpapahinga mula sa Vietnam, at dalawang beses sa isang taon ay nagdaraos doon ng Bible conference ang mga servicemen's center.

Noong Oktubre 1967 ay nagsalita si Ken sa ika-32, na may mahigit sandaang lalaki mula sa Okinawa, Vietnam at sa mga base sa Pilipinas. Makalipas ang isang buwan, isang grupo mula sa isang aircraft carrier na kababalik lamang mula sa digmaan ang nagpalipas ng isang gabi sa tahanan ng mga Engle, at tumawag ang isang chaplain ng base para hilingin kay Ken na pamahalaan ang isang tatlong-araw na kumperensiya sa Air Base. Noong Enero 1968, si Dad Brooks ang isa sa mga pangunahing tagapagsalita, at nagsalita si Ken tungkol sa "Mga Misyon sa Pilipinas." Naglagay sila ng display ng mga kurso ng Emmaus at nakapagbenta ng mahigit siyamnapu, sa mga lalaki mula sa Vietnam, Okinawa, Taiwan, Guam at Pilipinas.

Noong Hulyo 1968, sa ika-34, ang tema ay "A Relevant God for a Restless Age." Mga 160 ang dumalo. Itinuro ni Ken ang Filipos tuwing alas-otso ng umaga, at apat na lalaki ang nagpahayag ng pananampalataya kay Cristo. Basahin pa: "Ang Apat na B" → "Ipanalangin na Matapos na ang Digmaang Ito" →

Mga Lalaki mula sa Unang Kumperensiya

Hindi nakalimutan ng iilang lalaki sa unang kumperensiyang iyon noong 1951 ang kanilang naranasan. Pagsapit ng Oktubre 1967, naisulat ni Ken na hindi bababa sa dalawa sa kanila ang namamahala na ngayon ng mga servicemen’s center.

Noong tag-araw ng 1971, habang nasa furlough, dumalo sina Ken at Mary Lou sa isang kumperensiya ng mga sundalo sa Colorado, na may mga 160 katao, at nakatagpo nila ang mga lalaking nakilala nila sa Pilipinas. Ang isa sa kanila ay naligtas sa orihinal na kumperensiya sa Manila. Siya na ngayon ang namamahala sa mga servicemen’s center sa Panama at sa Pilipinas.

Sa kumperensiya noong Agosto 1969, tumulong sina Ken at Ken Brooks sa mga seminar. Bumili ang mga lalaki mula sa buong Timog-silangang Asya, kasama ang Vietnam, ng mga tsart ng *What the Bible Teaches* upang manguna sa pag-aaral ng Biblia sa sarili nilang mga base. At noong Pebrero 1970, nagsalita si Mary Lou sa mga animnapung asawa ng mga sundalo sa isang retreat sa John Hay Air Base, kung saan siya ang organista ng kapilya ng base.

John Hay, 1974

Pagbalik sa Baguio noong 1973, muling nakibahagi si Ken sa mga kumperensiya. Noong Pebrero 1974, mga pitumpu't lima ang dumalo; tumulong siya sa isang seminar at nagsalita sa pangwakas na pagpipira-piraso ng tinapay. Pagkatapos ay inilibot niya sa Baguio ang mga dalawampu't limang sundalo at ang kanilang mga asawa, at naghain si Mary Lou ng cupcakes. Noong Marso ay nagdaos silang dalawa ng isang kumperensiya para sa mga asawa ng mga sundalo.

Nang Hulyo ng taong iyon, ginanap ang kumperensiya sa John Hay Air Base, si Dr. Gary Collins ng Trinity ang tagapagsalita at ang tema ay "Made Whole in Christ." Si Ken ang nanguna sa oras ng Biblia tuwing alas-otso ng umaga.

> Katatapos lamang dito sa Baguio ng ika-45 na kalahating-taunang Servicemen's Bible Conference. Mga 75 lalaki at ang kanilang mga asawa ang dumalo, karamihan ay mula sa Clark Field at Subic Naval Base. Kinatawan din ang aircraft carrier na 'Kitty Hawk.' Ipanalangin ninyo ang mga sundalong ito at ang kanilang mga asawa, at gayundin ang mga naglilingkod sa mga servicemen's center na nagsisikap na sumaksi para kay Cristo.
>
> Ken, sa magasing MISSIONS, Mayo–Hunyo 1974

Noong Setyembre ay mahigit sandaan ang dumalo, mula sa Clark, Subic at mga barko ng Navy; sumulat ang isang chaplain mula sa carrier na *Oriskany* upang magpasalamat. Isa pang kumperensiya ang nagbukas sa taong 1975.

Isang Center sa Fort Riley

Kahit sa Kansas, patuloy na hinanap ni Ken ang mga sundalo. Ilang milya lamang mula sa Abilene ang Fort Riley, ang malaking base ng Army, katabi ng Junction City. Noong Nobyembre 28, 1971, isinulat ni Mary Lou sa kaniyang talaarawan:

> Tumawag si Dick Patty - darating sa Miyerkoles upang tingnan ang Junction City para sa Servicemen’s Center.
>
> Mary Lou, Nobyembre 28, 1971

Makalipas ang dalawang linggo, hiniling ni Ken sa mga mananampalataya sa Woodside na ipanalangin ang isang servicemen’s center sa Fort Riley. Kasama niya rito ang isang pulis sa Junction City at ang asawa nito, at sinuri nila ang bayan kasama ng isang kinatawan ng Overseas Christian Servicemen’s Centers.

Nagpatuloy ang pagkakaibigan. Noong Enero 1983, dalawang lalaki mula sa mga servicemen’s center, sina Bob Hingham at Sid Henry, ang dumaan sa Abilene para mag-almusal, at isinulat ni Ken ang tungkol sa mga kaibigang may ugnayan kina “Nettie at Jessie Miller.”

Ang Gospel Hour sa Clark Field

Kevin. Noong Mayo 1975 ay pumasok si Kevin sa Navy sa Subic. Nang Setyembre, pagkatapos ng boot camp, isinulat ni Ken na nakikisama siya sa Laurel Chapel at tumutulong sa **Servicemen's Center sa San Diego**.

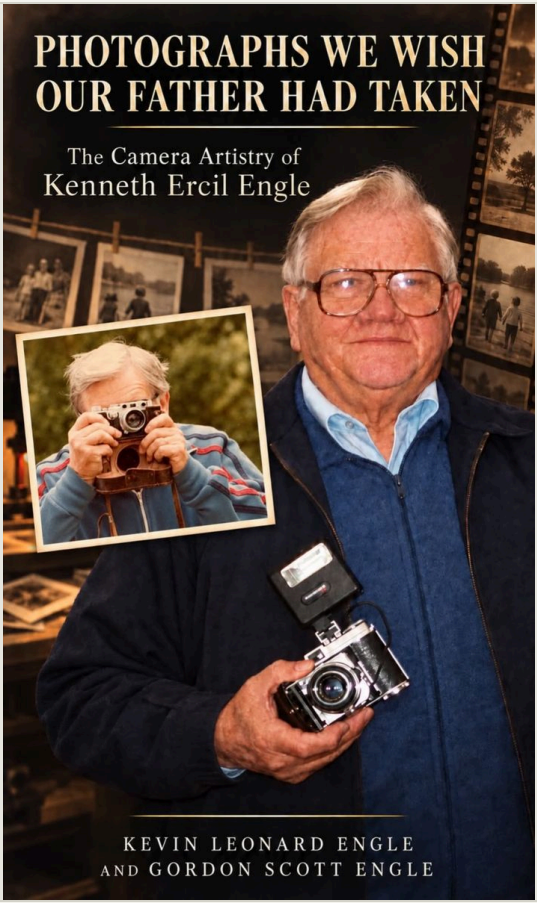
Nang sumunod na tagsibol ay nasa Pilipinas muli si Kevin, sakay ng USS *White Plains*. Noong Mayo 8, 1976, isinulat ni Ken sa mga mananampalataya sa Woodside na balak ni Kevin na dumalo sa Gospel Hour sa **Christian Servicemen's Center sa Clark Field**, at pagkatapos ay umakyat sa Baguio. Inihambing niya ito sa pagsugo ni Pablo kay Timoteo pabalik sa Tesalonica.

Dalawampu't limang taon matapos magsalita si Ken sa iilang lalaki sa unang kumperensiya, ang kaniyang anak ay isa na sa mga sundalo sa center. Basahin pa: "Ang Aming Misyonero sa Pasipiko" →

Idadagdag ang mga larawan.

Mula sa teyp ng patotoo ni Ken noong 1973; sa kaniyang mga liham noong 1960–1983 at talaarawan noong Marso 11, 1966 (sa kuwento ni Gordon na "Thrilled"); sa mga pahina ng panalangin ng magasing MISSIONS noong 1974; sa talaarawan ni Mary Lou noong 1971. Tungkol kay Jesse Miller, ang kaniyang obitwaryo sa Denver Post, 2001.

Si Ken at ang Kaniyang mga Kamera: Para Lamang sa Katuwaan



Photographs We Wish Our Father Had Taken: The Camera Artistry of Kenneth Ercil Engle, nina Kevin Leonard Engle at Gordon Scott Engle.
Pabalat, koleksiyon ni Kevin Engle

Bihirang walang dalang kamera si Itay. Nag-iwan siya ng mga tatlumpung libong litrato at slide. Ang aklat na ito, na isinusulat pa, ay para lamang sa katuwaan.

Isinusulat pa. Idadagdag ang iba pang impormasyon.

Mahahalagang Yugto

1924	Isinilang noong Nobyembre 9, sa bukid sa timog ng Abilene, Kansas
1942	Nanalo ng unang gantimpala sa pambansang patimpalak sa pagtatalumpati ng FFA, Kansas City, sa "Food, Our Weapon"
1943–45	Army Air Forces; tail gunner ng B-24, Fifth Air Force, sa itaas ng Pilipinas
1946–50	Moody Bible Institute; estudyanteng announcer sa WMBI
1950	Ipinagkatiwala sa gawain ng Panginoon ng Austin Gospel Hall, Chicago, at ng Grace and Truth Gospel Chapel, Abilene; binigyan siya ni William MacDonald ng card ng mga iglesiang madadalaw
1951	Marso 17: dumaong sa Manila; Bible School of the Air; nagsalita sa unang kumperensiya ng mga sundalo
1952	Pebrero 2: unang pulong ng Brigade, San Juan Elementary School
1953	Abril 26: ikinasal kay Mary Lou Leonard, San Juan Gospel Hall
1955	Isinilang si Karen sa San Juan; unang furlough



Ang San Juan Gospel Hall sa Maynila, kung saan ikinasal sina Ken at Mary Lou noong Abril 26, 1953. Sa paniniwala ni Kevin, si Itay ang lalaking nakaputi sa may pintuan na nakatalikod.

Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Sina Ken at Mary Lou, 1953



Sina Ken at Mary Lou sa araw ng kanilang kasal, Abril 26, 1953, sa compound ni Cyril Brooks sa San Juan, Rizal, pagkatapos ng kasal sa San Juan Gospel Hall. Ang buong larawan at ang kuwento ng araw na iyon ay nasa Ikalawang Tomo, "Dalawang Talata at Dalawang Singsing."

Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

1957 Pabalik sa Manila, Enero 10; isinilang si Kevin sa San Juan; nagsimula ang mga taon sa Binangonan

1958 Mga pulong pang-ebanghelyo sa Mindanao

1959 Nagturo sa FEBIAS; lumampas sa 328,000 ang estudyante ng Bible School of the Air

1960 Nagtayo ng kapilya ang Binangonan; furlough

1962 Ikasampung anibersaryo ng Brigade; Highland Bible Conference

1963 Krusada ni Billy Graham sa Manila; labing-isa ang bininyagan sa Binangonan; umuwi dahil sa kalusugan ni Mary Lou; faculty ng Emmaus Bible School, Setyembre 9, sa paanyaya ni William MacDonald

1965 Mga mensaheng "Bread of Life" sa WMBI; pabalik sa Manila noong Disyembre

1966 *Living Letters* sa DZAS; mga gospel billboard; nagsimula ang gawain sa Taytay, Agosto 28

1967 Unang Tagalog na billboard; ikalabinlimang anibersaryo ng Brigade; ika-isang milyong estudyante ng BSA; "Give Us This Mountain," Hunyo 3; Baguio; *Children's Bible Hour* sa DZBS, Setyembre 2; nagsimula ang *Moments of Melody*, Oktubre 1

Mahahalagang Yugto, karugtong

1968	Naligtas sina Evelyn at Fred Balanag; mga Bible class sa tahanan; nagtuturo si Karen sa mga bata
1969	Sunday School at Family Bible Hour sa sala; si William MacDonald ang nanguna sa unang bautismo sa Baguio; *Moments of Melody* sa 17 istasyon
1970	Quonset hut sa Navy Road; mga Biblia sa 65 kadete ng PMA (nagsimula ang taunang kaloob mga 1968); furlough mula Mayo 27
1970–73	Abilene; "mas maraming oras sa himpapawid kaysa kailanman"
1972	Batas militar; DZAS ang unang nakabalik sa himpapawid
1973	Pabalik sa Baguio, Hunyo; *Moments to Remember*
1974	Bulwagan ng St. Theresa's College; *Gospel Dimensions* ni Kevin; si Karen ay panandaliang misyonero
1975	Panandaliang Bible school; umalis sa larangan noong Hunyo; binuksan ang Christian Fellowship Gospel Chapel, Disyembre 14

1976–77	Si Kevin, "ang aming misyonero sa Pasipiko," dumalaw sa Baguio; naakay si Rick sa Panginoon
1978	Ipinagkatiwala sa gawain sa sariling bayan ng Grace and Truth
1979	Unang isinahimpapawid ang *Emmaus Bible Hour*, Enero 14
1980	Nawala ang mga master tape sa sunog sa Back to the Bible, Manila
1985	Si Karen ay kasama ng International Teams sa Pilipinas; *Grace Triumphant*
1986	People Power; mga script ng Emmaus kay Rudy
1987	"Tatlumpu't anim na taon na ang nakalipas ngayong araw…"
2009	Umuwi sa Panginoon, Nobyembre 5, Abilene
2026	KEEPM.org Radio; bumalik sina Kevin at Karen sa Pilipinas

Mga Araw na Inaalala ni Ken

Inaalala niya ang mga anibersaryo gaya ng pag-alala ng ibang tao sa mga kaarawan. Ilan sa mga ito, sa sarili niyang mga salita:

- *"Dalawampung taon na ang nakalipas ngayong tag-init nang ako'y ipagkatiwala sa gawain ng Panginoon."* (Abril 1970)
- *"Labing-anim na taon na mula nang una akong dumating sa Pilipinas."* (Hunyo 1967)
- *"Tungkol sa kasaysayan, 14 na taon na ang nakalipas nang kami ay nasa Baguio para sa aming pulot-gata sa ganito ring panahon ng taon."* (Mayo 1967)
- *"Ipinagdiwang namin ang ika-17 anibersaryo ng Bible School of the Air at ang pagpapatala ng ika-isang milyong estudyante."* (Mayo 1967)
- *"Siyanga pala, ipinagdiwang namin ang aming ikasampung taon sa gawain ng Brigade sa isang espesyal na pulong noong Marso."* (1962)
- *"Isang taon na ngayong araw mula nang lumapag ang aming eroplano sa Manila International Air Port."* (Disyembre 1966)
- *"Labing-anim na taon na kaming nakikibahagi sa ministeryo ng brodkast sa DZAS."* (Setyembre 1967)
- *"Dalawampu't limang taon na ang nakalipas nang pumunta ako sa Pilipinas bilang misyonero. Tatlumpu't isang taon na ang nakalipas nang naroon ako para sa aking bansa."* (1976)
- *"Naaalala ko ang inyong Kapilya bilang isa sa mga hinintuan ko bago ako pumunta sa Pilipinas bilang misyonero sa unang pagkakataon, dalawampu't limang taon na ang nakalipas."* (Oktubre 1976)
- *"Mga 32 taon na mula nang una akong magpaalam sa inyo roon at maglayag patungong Pilipinas."* (Disyembre 1982)
- *"Sampung taon na ngayon mula nang kami ay nasa Pilipinas."* (Hulyo 1985)
- *"Tatlumpu't anim na taon na ang nakalipas ngayong araw nang simulan ko ang aking gawaing misyonero sa Pilipinas."* (Marso 17, 1987)

Mga Talata ni Ken

Ang kaniyang talata para sa taon

- **1967** Isaias 43:19, "Narito, ako'y gagawa ng bagong bagay"
- **1970** Nehemias 2:20, "kami … ay magsisibangon at magtatayo"
- **1972** Gawa 22:14, "hinirang ka upang iyong maalaman ang kaniyang kalooban"
- **1974** Roma 8:11, sa dingding ng kaniyang studio
- **1979** Deuteronomio 32:3, "Sapagka't aking itatanyag ang pangalan ng Panginoon"
- **1980** Mga Awit 96:3–4, "Ipahayag ninyo ang kaniyang kaluwalhatian sa gitna ng mga bansa"
- **1984** Mga Awit 105:1, "Ipabatid ninyo ang kaniyang mga gawa sa gitna ng mga bayan"
- **1985** Deuteronomio 33:27, "Sa ibaba'y ang walang hanggang mga bisig." (*"Pag naisip ko, kailangan natin ang talatang iyan bawat taon."*)
- **1987** Jeremias 33:3, "Tumawag ka sa akin, at sasagutin kita"

Mga talata sa itaas ng kaniyang mga liham

Mga Awit 84:11 at Ruth 1:16 (ang mga talata sa kasal, 1953) · Mga Bilang 13:30 (1963) · Isaias 50:4 (1963) · Isaias 26:3 (1963) · Mga Kawikaan 1:33 (1964) · Isaias 42:6 (1965) · I Corinto 15:58 (1965) · Habacuc 2:2 (1966) · Josue 14:12 (1967) · Isaias 66:2 (1967) · Job 34:32 (1967) · Filipos 4:4–7 · Efeso 5:17 (1968) · II Corinto 4:7 (1968) · Isaias 40:29–31 (1969) · Mga Awit 127:1 (1969) · Colosas 1:28 (1969) · Mga Awit 32:8 (1970) · Jeremias 10:23–24 (1970) · Juan 1:12–13 (1971) · Mga Awit 9:1 (1971) · Mga Awit 101:2 (1972) · Santiago 5:16 (1972) · Mga Awit 139:3 (1972) · I Tesalonica 1:8 (1973, 1976) · Colosas 1:10 · Mga Awit 67:1–2 (1976) · Roma 10:18 (1977) · Gawa 26:17–18 (1978) · Filipos 2:13 (1981)

Mga Sagot para sa Ikalimang Tomo

Nagtapos ang Ikalimang Tomo, tungkol sa gawain ni Ken sa radyo, sa mga bukas na tanong. Sinasagot ng mga liham ang ilan sa mga ito.

- **Kailan at saan nagsimula ang Moments of Melody?** Noong Oktubre 1, 1967, alas-sais ng umaga, sa DZBS sa Baguio. Napasama ito sa DZFE ng FEBC sa Manila noong Nobyembre ng taong iyon.
- **Ang Moments to Remember?** Mga isang-minutong spot, sinimulan sa Baguio sa huling bahagi ng 1973 sa isang komersiyal na istasyon. Noong Oktubre 1973, hiningi ng FEBC ang lahat ng mga ito, at noong 1974 ay isinahimpapawid din sa DZBS.
- **Ang gantimpala sa FFA?** Noong 1942. Nanalo si Ken sa rehiyonal na patimpalak sa Chicago noong Agosto 10 sa talumpating may pamagat na "Food, Our Weapon," at pagkatapos ay sa unang gantimpala sa pambansang patimpalak sa kumbensiyon ng FFA sa Kansas City nang Oktubre ring iyon.
- **Ang seryeng Living?** Nagsimula ang *Living Letters* sa DZAS noong 1966, simula sa Unang Corinto. Sumunod ang *Living Gospels* (1968), *Living Prophecies* (1969–70), *Living Psalms* at *Living Proverbs* (1972), tig-labinlimang minuto, karamihan ay tuwing Linggo ng umaga nang 9:15.
- **Mga istasyon pagkatapos ng 1975?** KABI Abilene, KSKG-FM Salina at KLJC Kansas City para sa *Moments of Melody*. Ang *Emmaus Bible Hour* ay nasa KABI at sa mga istasyon sa Georgia, Florida, Wisconsin, Texas, Nova Scotia at iba pa. Isinahimpapawid ng DZAS, DZFE-FM, ng istasyon sa Iba at ng shortwave ng FEBC ang mga pagbasa ng Kasulatan.

Mula sa mga liham ni Ken noong 1967–86 at sa mga clipping ng pahayagan noong 1942.

Mga Pinagkunan

Hinango mula sa: isang 509-pahinang scan ng mga minakinilyang liham ni Ken at ng mga papeles na iningatang kasama ng mga ito, 1942–1987 (file na "KEE Letter 52-75"): ang kaniyang mga liham-panalangin, ang kaniyang mga liham sa Woodside Bible Chapel at sa iba pang asembleya, mga liham sa kaniya mula sa mga Pilipinong kamanggagawa, ang newsletter ng Emmaus Bible School (taglagas ng 1963), *Know Your Missionaries* (1977), *Christian Missions in Many Lands* (1977), ang *Abilene Reflector-Chronicle* at isang pahayagan sa Kansas City (1942). Ang kasalukuyang gawain nina Karen at Kevin ay mula kay Kevin (Oktubre 2026). Ipina-scan nina Kevin at Gordon ang mga liham ni Ken mga dalawampung taon na ang nakalipas.

Idinagdag noong Oktubre 24, 2026: Ang mga talaarawan ni Ken noong 1951 at 1955, na tinipa ni Doug Engle, at ang kaniyang script para sa Bible School of the Air noong Pebrero 10, 1958.

Mga Kasamang Aklat

Katabi ng limang tomo ng kuwento ang walong kasamang aklat.

Herald of Christ: Ang Kuwento ni Rudy Ponce de Leon
San Juan, Rizal · 1951–1996

Grace Triumphant
ang talambuhay ni Cyril H. Brooks · © 1985 · sa Ingles

"Mary Lou, Mary Lou": Ang Kuwento nina Evelyn at Fred Balanag
Lungsod ng Baguio · 1968–2010

Cheryl
Cheryl Lyn Engle · ang kaniyang buhay, musika at sariling mga salita

Karen, Patrick, at Romblon: "Dinadala ang Pangitain"
keepm.org · ang Emmaus app · Moments to Remember · sina Karen at Patrick

Mga Kuwento ng Pamilya at mga Kaibigan
Mga kaibigan ng gawain · mga kuwento ng pamilya · sanggunian ng pamilya

Mga Alaala ni Kevin
Kevin Engle · sa sarili niyang mga salita · Stewards Foundation · Sa Sariling mga Salita ni Itay

> **Faithful Men: Isang Aklatan ng mga Klasikong Kristiyano**, mula sa PlymouthBrethren.org: mga manunulat na Brethren at mga buhay ng misyonero, mahahanap ayon sa may-akda, Kasulatan at paksa. Buksan ang library ↗

Talaan ng Nilalaman ng buong serye →

Lahat ng link sa serye, sa iisang lugar →

Ang Susunod

Ito ay isa sa walong kasamang aklat ng *Panginoon, Ibigay Mo sa Amin ang Bundok na Ito*. Nasa Talaan ng Nilalaman ang lahat ng aklat ng serye.

> Ingatan sila para kay Jesus hanggang sa walang hanggan.
>
> ang panalangin sa likod ng KEE Philippine Missions

Edisyong Tagalog, Oktubre 11, 2026 · salin ng pampublikong edisyon sa Ingles, hanggang sa mga kuwento ni Gordon na "Prays for Us Daily" (Oktubre 10, 2026), "ML + I," "Two Candles" at "The Wedding," ang mga liham ni Ken noong digmaan, 1943–45, ang mga liham ng 1950–51, "Herald of Christ" (ang kuwento ni Rudy Ponce de Leon), "Mary Lou, Mary Lou" (ang kuwento ni Evelyn Balanag), "The Landlord and the Projectionist," at ang listahan ng mga link

READ IN ENGLISH →

BINAGO OKTUBRE 23, 2026



Panginoon,

Ibigay Mo sa Amin ang Bundok na Ito

KASAMANG AKLAT · HERALD OF CHRIST: ANG KUWENTO NI RUDY PONCE DE LEON

Mula Lancaster County PA hanggang Kalye Malvar, Lungsod ng Baguio, Pilipinas

Engle · Robson · Leonard · Haines

Ken at Mary Lou Engle · Edisyong Tagalog

Herald of Christ: Ang Kuwento ni Rudy Ponce de Leon

San Juan, Rizal · 1951–1996

HERALD OF CHRIST 3
- Rudy Ponce de Leon: Isang Kronolohiya 4
- Rudy 7
- "May Bayad Po Ba?" 9
- Rodolfo Ponce de Leon 11
- Bininyagan si Rudy 19
- Buong Panahon para sa mga Batang Lalaki 22
- Apat na Araw sa Kansas 30
- Mga Iskrip para sa Radyo 32
- Isang Klase ng mga Batang Lalaki na Naging Club 35
- Ang Sariling Aklat ni Rudy 37
- Mga Pinagkunan 38
- Mga Kasamang Aklat 39

KASAMANG AKLAT

Herald of Christ

Ang Kuwento ni Rudy Ponce de Leon · San Juan, Rizal · 1951–1967

BINAGO OKTUBRE 15, 2026

☀ Sina Karen at Patrick sa Romblon

Rudy Ponce de Leon: Isang Kronolohiya

Ang buong kuwento sa isang sulyap, mula sa mga talaarawan at liham ni Ken. Ikinukuwento nang buo ang bawat petsa sa mga susunod na pahina.

Okt 18, 1939	Isinilang si Rodolfo “Rudy” Ponce de Leon.
Set 30, 1951	Nagsimulang pag-usapan ni Ken ang isang Brigade club para sa mga batang lalaki: “hakbang-hakbang, ayon sa pangunguna Niya.”
Peb 2, 1952	Unang pulong ng club sa San Juan. Nagtanong si Rudy, “May bayad po ba?” Sabi ni Ken, wala.
Abril 1952	Binigkas ni Rodolfo nang wasto ang Juan 1:10-12 at sinabi kay Ken na nagtiwala na siya sa Panginoon.
Peb 1953	“Rudy + Max passed swim” sa lakad ng Brigade sa Happy Valley.
Okt 10, 1953	Tumanggap si Rudy ng tropeo sa Brigade Night.
Hun 26, 1954	Binigyan ng Biblia sina Rudy, Reny, Ibarra at Max.
Ene 8, 1955	Ang “tapat na tatlo” ayon kay Ken: sina Rudy, Reny at Doming.
Mar 31, 1955	Dumalo sina Ken at Reny sa pagtatapos ni Rudy.
Hun 19, 1955	Nag-chalk talk sina Rudy at Reny; sumama si Rudy sa mga pulong sa Bilibid.
Hul 31, 1955	Inilaan ni Rudy ang kaniyang buhay sa Panginoon.
Set 4, 1955	Bininyagan si Rudy sa San Juan.

Rudy Ponce de Leon: Isang Kronolohiya (karugtong)

Ene 1962	Pinangunahan nina Rudy at Reny ang isang rally ng mga bata sa San Juan.
Tag-araw 1962	Si Rudy ang camp director ng Highland Bible Conference; sampung taon na ang Brigade.
Taglagas 1966	Iniwan ni Rudy ang trabaho bilang announcer sa FEBC para sa buong-panahong gawain sa mga batang lalaki; inedit niya ang isang Boys Handbook.
Bago 1969	Nakamit ni Rudy ang Herald of Christ, ang kauna-unahan sa Philippine Brigade.
1969	Ikinasal si Rudy kay Uping sa San Juan. Siya ang editor ng babasahing *Bright and Keen*.
Mar 1972	Ika-20 anibersaryo ng Brigade: 17 grupo.
1973	22 club at 126 sinanay na lider, pinangungunahan ng “isa sa mga orihinal na kasapi.”
Mar 18, 1975	Sa Baguio, nangaral si Rudy tungkol sa “Dalawang Saul.”
Mga 1977–80	Tatlong taon sa New Zealand; si Rudy ang pangulo ng mga estudyante sa kaniyang Bible college.
Peb 1980	Dinalaw ni Rudy sina Ken at Mary Lou sa Abilene, Kansas: “isa sa aming mga Timoteo.”
1981	Nagturo si Rudy sa isang maikling Bible school sa lugar ng kampo.
1986	Inirekord ni Rudy ang Bible School of the Air para sa FEBC; pinadalhan siya ni Ken ng 52 iskrip.

Rudy Ponce de Leon: Isang Kronolohiya (karugtong)

Mula 1986	Pinangunahan nina Rudy at Uping ang mga libreng medical mission: mahigit 17,000 ang nagamot pagsapit ng 1995.
Nob 1987	Elder na si Rudy sa San Juan; binasa ang kaniyang panalangin sa pagbubukas ng Kongreso.
Dis 1991	Pagkatapos ng Pinatubo, iniulat ni Rudy na natabunan ng lahar ang kapilya sa Pabanlag.
1995–96	Isinulat ni Rudy ang mga liham-panalangin ng San Juan Gospel Chapel: mga kampo, medical mission, at isang klase ng mga batang lalaki na “naging club.”
Mga 1997	Muling naging paraan ng pag-abot ang isang boys’ club sa San Juan. “Natulungan siya ng isang boys’ club noong bata pa siya.”
Ngayon	Libre na ang sariling aklat ni Rudy sa Our Faithful Men, at may darating pang iba.

Rudy

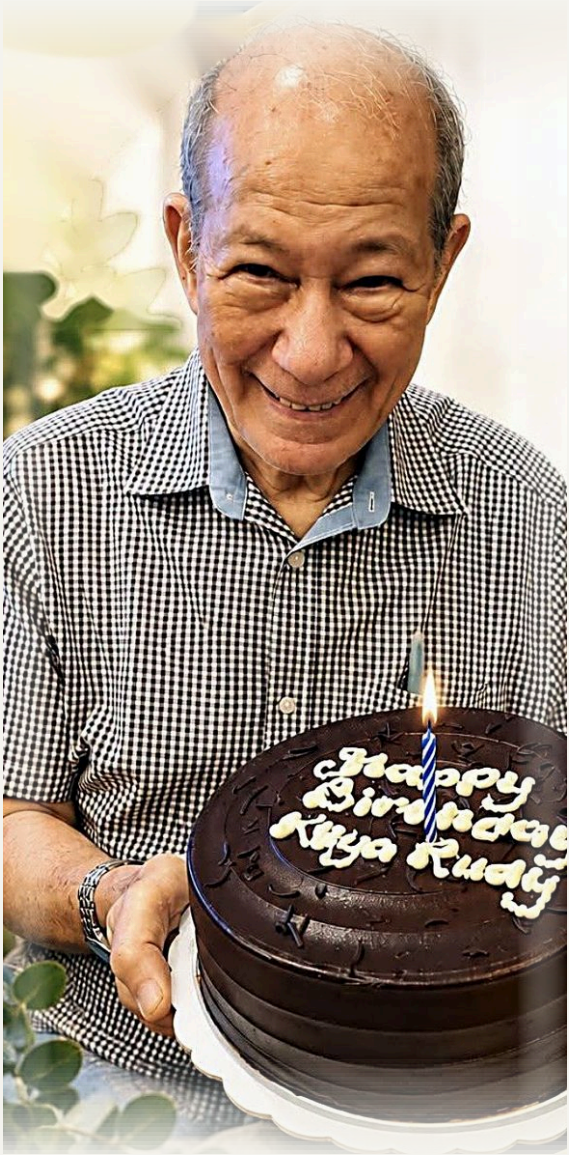
Tuwing umuuwi si Ken sa furlough at tumatayo para magsalita sa isang iglesia, may mga pangalang lagi niyang binabanggit. Isa si **Reny Garantuza**. Isa pa si **Lino Aragon**. Ngunit ang pangalang pinakamadalas niyang balikan ay si **Rudy Ponce de Leon**, ng San Juan, Rizal.

Isa si Rudy sa mga batang lalaki sa kauna-unahang boys' club (samahan ng mga batang lalaki) na sinimulan ni Ken matapos siyang dumating sa Pilipinas noong Marso 1951. Ang club na iyon ang naging **Christian Service Brigade**. Doon lumaki si Rudy, mula roon siya biniyagan, at siya ang naging kauna-unahan sa Philippine Brigade na nakaabot sa pinakamataas nitong karangalan, ang **Herald of Christ**. Sa paglipas ng panahon, siya ang nanguna sa buong gawain, na lumago hanggang dalawampu't dalawang club sa buong Pilipinas. Ilang taon siyang nag-aral sa isang seminaryo sa New Zealand, at mula noon ay naglingkod na siya sa Panginoon sa mga asembleya sa San Juan at sa malalayong lugar pa.

Ipinanganak si Rudy noong Oktubre 18, 1939. Sa pagkakasulat nito, buhay pa siya: naging 87 taong gulang siya noong Oktubre 18, 2026. Ang mga kuwentong susunod ay para sa kaniya gaya rin ng para sa sinuman.

Sabi ni Kevin, pagdating sa paglago ng programa ng Brigade, *"Si Rudy talaga iyon."* Si Evelyn Balanag ang puso ng kuwento sa Baguio. Si Rudy naman ang puso ng kuwento sa Manila.

Si Rudy Ngayon



Si Rudy Ponce de Leon sa kaniyang ika-87 kaarawan, Oktubre 18, 2026, habang dumadalaw sa kaniyang pamangking si Albert Alfonso sa California. Si Albert ay anak ni Eleazer "Ely" Alfonso, na tumulong kay Ken noong una siyang dumating sa Pilipinas.

Mula sa pagbati sa kaarawan ng Brethren Movement in the Philippines

"May Bayad Po Ba?"

Dumating si Ken sa Manila noong Sabado, Marso 17, 1951, at tumira kasama nina Cyril at Anna Brooks sa San Juan. Sa loob lamang ng ilang linggo, may mga klase na siya para sa mga bata tuwing Sabado ng hapon. Pagsapit ng Hulyo, nagtuturo na siya ng P.E. sa mga batang lalaki sa Grace Christian High School: mga ehersisyo, mga laro, at mga kuwento ng mga Kristiyanong atleta at misyonero na isinasalaysay sa pagitan ng mga pagsasanay.

Nang taglagas na iyon, nagsimula siyang magsalita tungkol sa isang bagay na higit pa roon.

> `Kinausap si Steve tungkol sa Brigade. Pagkatapos ay kinausap si Noel. Lubha akong napalalakas ang loob, hakbang-hakbang habang Siya ang nangunguna.`
>
> Ken, Linggo, Setyembre 30, 1951

Kabilang sa mga batang lalaki ng San Juan na dumalo sa bagong club si Rudy, isang batang mga labindalawang taóng gulang. Ayon sa pagkukuwento ni Ken sa mga iglesia sa kanilang bayan, at ayon sa alaala ni Kevin, lumapit si Rudy sa binatang Amerikano na may isang tanong muna.

"May bayad po ba para dumalo sa boys' club?"

"Walang bayad," sagot ni Ken sa kaniya.

Kaya dumalo si Rudy. At patuloy siyang dumalo sa buong buhay niya.

Sa Sariling mga Salita ni Ken

Makalipas ang tatlumpu't limang taon, sa pagsulat niya sa Woodside Bible Chapel, si Ken mismo ang nagkuwento nito.

> Habang kinakausap ko ang mga batang lalaki tungkol dito, nagtanong ang isang batang nagngangalang Rudy kung magkano ang bayad. Sinabi kong libre ito, walang bayad sa pagiging kasapi. Dumating siya at ang kaniyang mga kaibigan. Mahilig silang maglaro ng basketball. Naaalala ko pa nga, minsang nakasakay kami sa isang dyip sa may Manila, nakita kong gumulong palabas sa kalye ang pinakaiingatang bola ni Rudy, sa tingin ko iyon lang ang bola namin, at nasagasaan ito ng sumunod na kotse!
>
> Ken, liham sa Woodside Bible Chapel, Mayo 19, 1987

Nakatulong na si Ken sa isang grupo ng Brigade noon, sa Austin-Woodside sa Chicago, kaya Brigade ang unang pumasok sa isip niya. Noong 1984, idinagdag niya kung paano nabuo ang club sa San Juan:

> Lumapit sa akin ang isang nakatatandang lalaking Pilipino na hindi pa ligtas at humiling ng ganoong club para sa mga batang lalaki. Dahil Brigade ang may karanasan ako, iyon ang aming itinatag.
>
> Ken, "What Difference Does It Make?", Marso 1984

Rodolfo Ponce de Leon

Ang liham-panalangin ni Ken para sa Abril 1952 ay may isang pangalang malalaki ang titik sa itaas: **RODOLFO PONCE DE LEON**. Sa ilalim nito ang listahan ng mga unang batang lalaki: Maximo Romos, Reynaldo Garantuza, Fred Ison, Alberto Ramos, Rodolfo de los Santos, Benedicto Gatdula. Para makapasa sa mga pagsusulit ng club, isinulat ni Ken, nagsasaulo ang mga bata ng mga talata at araw-araw na nagbabasa sa aklat ng Marcos.

> Noong isang araw, dumating si Rodolfo Ponce de Leon para kumuha ng pagsusulit. Nasabi niya nang walang mali ang Juan 1:10-12. Pagkatapos ay tinanong ko siya kung alam niya kung ano ang ibig sabihin ng tanggapin ang Panginoong Jesus gaya ng sinasabi ng talata. Sumagot siya na ang ibig sabihin nito ay sumampalataya sa Kaniya o magtiwala sa Kaniya. Tinanong ko si Rodolfo kung nagtiwala na siya sa Panginoon. Mabilis at nakangiti niyang sinabi na oo.
>
> Ken, liham-panalangin, Abril 1952

Sinabi ng isang Kristiyanong pamilya kay Ken na ang bata ay *"nagdadala na ngayon ng kaniyang Bagong Tipan sa paaralan bilang patotoo mula nang sumali siya sa Brigade."* Si Rodolfo ay si Rudy. Si Reynaldo, ikalawa sa listahan, ay si Reny Garantuza, na makakasama niya sa buong kuwento.

Ang mga Unang Batang Lalaki



Mga batang lalaki ng San Juan Brigade sa unang taon nito, 1952, kasama ang isang batang lider na nakaluhod sa harap. May hawak na handbook para sa mga batang lalaki ang isang bata. Isinulat ni Ken sa slide ang mga pangalan nina Rudy at Reny.

Larawang kuha ni Ken Engle · Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Masigla at Masigasig

Ano ang ginagawa ng mga bata? Lahat na. Pinangunahan sila ni Ken sa calisthenics at mga paligsahan ng lakas. Nagsaulo sila ng Kasulatan at sumagot ng mga leksiyon sa Biblia sa pamamagitan ng koreo. Lumangoy sila at naglaro ng bola, at umupo sila nang paikot sa isang council ring (bilog na pulungan) habang nagbibigay ang isang lider ng maikling salita mula sa Biblia.

May motto ang Brigade, *Bright and Keen for Christ* (Masigla at Masigasig para kay Cristo), at isang simpleng layunin, na kalaunan ay inilimbag ng Philippine Brigade sa brochure nito: *"Upang mahikayat at masanay ang mga batang lalaki para kay Cristo."* Nagkakamit ng mga parangal ang bata habang sumusulong siya, at sa bawat paglapit niya sa kaniyang lider para pumasa sa isang pagsusulit, nagkakaroon ng pagkakataong mag-usap. Tinawag ito ng brochure na "man-boy contact" (ugnayan ng lalaki at bata) at sinabing walang hangganan ang mga posibilidad nito.

Makikita sa talaarawan ni Ken noong 1955 ang mga Sabadong iyon:

> Dinala ang Brigade sa paglangoy sa Balara. 7 bata at 3 lider. Pumasa sina Dominy & Arturo sa pagsusulit sa paglangoy.
>
> Ken, Enero 29, 1955

> Mga pagsusulit ng lakas ng Brigade.
>
> Ken, Marso 5, 1955

> Mga kasapi ng Brigade na pumapasa sa mga pagsusulit para sa paligsahan sa kampo.
>
> Ken, Abril 9, 1955

Hindi lahat ay natuwa. Nang pumunta si Ken sa Welfareville tungkol sa pagsisimula ng isang club doon, isinulat niya na ang pari ay *"tiyak na tumututol sa pagpasok namin dala ang isang mabuting programa para sa mga batang lalaki."*

Mga Batang Brigade



Si Kevin, mga labing-isang taong gulang, kasama si Eddie Alfonso na nakauniporme ng Brigade, mga 1968. Ang ama ni Eddie na si Eleazer "Ely" Alfonso ang tumulong kay Ken noong una siyang dumating sa Pilipinas: itinuro niya kay Ken ang pasikot-sikot at ang mga kaugalian, at tinulungan siya sa kaniyang Tagalog. Ang Brigade na sinimulan ni Ken ay lumago hanggang dalawampu't dalawang club sa buong Pilipinas sa pamumuno ni Rudy Ponce de Leon.

Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Pumasa sa Paglangoy

Ipinakikita ng mga talaarawan ni Ken noong 1953 at 1954, na sulat-kamay niya, ang paglaki ni Rudy sa club. Isang Sabado noong Pebrero 1953, nag-hike ang Brigade sa Happy Valley, kung saan tinuruan sila ni Ken kung paano magrolyo ng kumot at gumawa ng apoy, at isinulat niya: *"Rudy + Max pumasa sa paglangoy."* Nang Oktubre ding iyon, sa Brigade Night:

> `Iginawad ni Don B ang tropeo kay Rudy P.`
>
> Ken, Sabado, Oktubre 10, 1953

Nang sumunod na tagsibol, si Rudy, mga labinlimang taóng gulang, na ang nagbibigay ng mga ulat.

> `Ulat tungkol sa Soul winner's conf. ni Rudy.`
>
> Ken, Linggo, Marso 21, 1954

> `Brigade – nagbigay ng mga Biblia (1.30) kina Reny, Rudy, Ibarra + Max`
>
> Ken, Sabado, Hunyo 26, 1954

Makalipas ang isang linggo, sa pulong ng mga kabataan, isinulat ni Ken na *"Ikinuwento ni Rody ang tungkol sa tagapagbantay ng bilangguan sa Filipos."* Isinulat ni Ken ang pangalan ayon sa tunog nito.

Ang Tapat na Tatlo

Pagsapit ng simula ng 1955, maliit pa rin ang Brigade. May mga Sabadong iilan lamang ang dumarating. Binilang ni Ken ang mga hindi kailanman lumiban.

> Brigade kasama ang tapat na 3: Rudy, Reny & Doming.
>
> Ken, Sabado, Enero 8, 1955

Magkasama sina Rudy at Reny sa lahat ng bagay. Kinahapunan ng sumunod na araw, nagdaos ng halalan ang San Juan Gospel Hall.

> Halalan sa hapon. Si Mr. Mercado ang naging Chairman. Si Noel Ison ang Superintendent ng Sunday School; sina Rudy & Reny sa iba pang tungkulin sa SS.
>
> Ken, Enero 9, 1955

Makalipas ang ilang linggo, inihalal muli ng mga kabataan si Rudy.

> Inihalal si Rudy bilang tagapangulo ng Publisidad at mga Gawaing Pang-ebanghelyo.
>
> Ken, Pebrero 27, 1955

Noong huling araw ng Marso, pumunta si Ken sa bayan at bumili ng mga regalo.

> Bumili ng regalo para kina Rudy at Lety. Pumunta sa opisina, nagtrabaho, pagkatapos ay sa graduation ni Rudy kasama si Reny. Nagsalita si Kalihim ng Edukasyon Hernandez.
>
> Ken, Marso 31, 1955

Isang Batang Laging Dumarating

Sa buong 1955, paulit-ulit na lumilitaw ang pangalan ni Rudy sa talaarawan ni Ken. Kung saan pumupunta si Ken, naroon din siya. Noong Hunyo, *"inayos na makasama sina Luis at Rudy sa serbisyo sa kulungan,"* sa mga pagtitipon sa Bilibid Prison. Nang sumunod na Linggo:

> Sa Light Bringers, nagbigay sina Reny at Rudy ng chalk talk. Pumunta sa Bilibid. Nagsalita kami ni Mercado. Umawit ang mga Brigadier.
>
> Ken, Hunyo 19, 1955

Ang Light Bringers ay ang mga kabataan ng San Juan. Ang chalk talk ay isang mensahe ng ebanghelyo na iginuguhit sa pisara habang ipinangangaral, at sina Rudy at Reny ang gumuguhit.

Nagtrabaho rin siya. Bumaha ang mga nagpapatala sa Bible School of the Air nang taóng iyon, mahigit isang libo bawat linggo, at dumarating ang mga bata tuwing Sabado para tumulong sa pagtatatak at pagpapadala ng mga leksiyon sa koreo.

> Si Rudy lamang ang nagtrabaho sa BSA. Nahiwa ang kamay ni Rudy. Tumulong ang mga batang Brigade sa hapon.
>
> Ken, Hunyo 25, 1955

Bininyagan si Rudy

Nang tag-init na iyon, nagsimulang magpasya para sa kanilang sarili ang mga batang Brigade tungkol sa pagsunod kay Cristo. Noong huling Linggo ng Hulyo, nasa Manila ang isang gospel team mula sa Taylor University, at napakinggan sila ni Ken sa Grace.

> `Itinalaga nina Rudy at Doming ang kanilang buhay sa Panginoon.`
>
> Ken, Linggo, Hulyo 31, 1955

Noong araw bago nito, isinulat ni Ken na siya ay *"Nagbigay ng kaunting turo kay Rudy tungkol sa Bautismo."* Noong Agosto, pumunta si Rudy sa bahay para sa klase sa bautismo. Naghahanda noon sina Ken at Mary Lou na umuwi para sa furlough, at ibinebenta nila ang kotse at ang mga muwebles. Noong unang Linggo ng Setyembre, sampung araw bago sila lumipad:

> `Nagturo. Bininyagan si Rudy. Pamamaalam para sa amin.`
>
> Ken, Linggo, Setyembre 4, 1955

Ang sumunod na Sabado ang huling pulong ng Brigade ni Ken sa loob ng isang taon: *"Huling Brigade, pamamaalam sa mga bata."* Noong Linggo, nagpaalam ang mga kabataan.

> `Pamamaalam sa Light Bringers Tunay na nagpaluha. Salamat sa Kaniya para sa lahat ng kabataang ito. Inawit ang "Blest Be The Ties".`
>
> Ken, Setyembre 11, 1955

Dumating siya sa Pilipinas apat at kalahating taon bago nito, isang binatang may scooter at mimeograph. Umuwi siya sa furlough bilang asawa at ama, at iniwan ang isang batang mga labing-anim na taóng gulang, bagong binyag, na balang-araw ay mangunguna sa gawain.

Sina Rudy at Reny ang Nanguna

Pagbalik sa Manila mula sa furlough, sumulat sina Ken at Mary Lou pauwi sa Amerika noong Enero 1962:

> Una, lumapit sa amin ang mga kabataan sa San Juan at nagtanong kung muli namin silang papayuhan sa kanilang gawain. Masaya kaming magkaroon ng pribilehiyong ito. Masiglang grupo sila na may tunay na hangaring bigyang-lugod ang Panginoon. Dalawang linggo na ang nakararaan, nagdaos sila ng sarili nilang rally para sa mga bata. Dalawa sa mga binata ang nanguna sa mga pulong. (Sina Rudy at Reny, na tumutulong din sa gawain ng Brigade at Stockade para sa mga batang lalaki tuwing Sabado) Dumagsa ang mga bata sa Kapilya hanggang sa wala nang maupuan at nakatayo na lamang ang iba.
>
> Ken at Mary Lou, liham-panalangin, Enero 1962

Nang tagsibol na iyon, sampung taon na ang Brigade, at nagpatakbo si Rudy ng isang kampo: ang Highland Bible Conference, pitumpung nagkakampo at dalawampu’t anim na tauhan sa Boy Scout Jamboree grounds sa Laguna.

> Si Rudy Ponce de Leon ang camp director. Gaya ng alam ninyo, isa siya sa mga binatang lumaki sa aming Boys Brigade. Siyanga pala, ipinagdiwang namin ang aming ikasampung taon sa gawain ng Brigade sa isang natatanging pulong noong Marso. Sa tulong ng Panginoon, mahusay ang ginawa ni Rudy sa kumperensiya. Noong huling gabi, si Rudy ang namahala sa pulong sa paligid ng siga.
>
> Ken, liham-panalangin, tagsibol ng 1962

Buong Panahon para sa mga Batang Lalaki

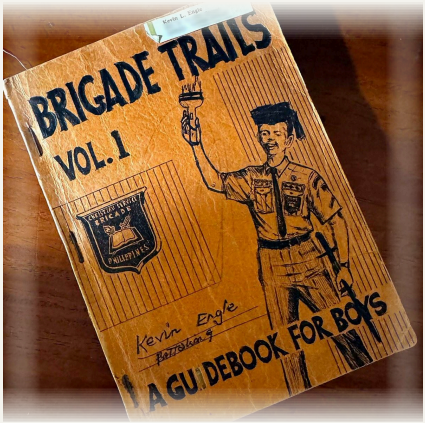
Noong taglagas ng 1966, hiniling kay Ken na ikuwento ang kasaysayan ng Brigade sa Brigade Night sa Binangonan.

> Naantig ako nang gabing iyon habang tinitingnan ko ang mga nakikinig. Tatlo sa mga lalaki sa quartet ay kasama sa aming orihinal na grupo sa San Juan noong 1952. … Ngayon, nasa kamay na ng aming mga binatang Pilipino ang gawain ng Brigade. Si Rudy, na umangat mula sa hanay ng grupo sa San Juan, ay isa nang manggagawang itinagubilin. Nagbitiw siya sa trabaho niya bilang announcer sa Far East Broadcasting Company upang italaga ang buong panahon niya sa gawain sa kabataan, lalo na sa mga batang Brigade. Ito ang kaniyang pasanin. Katatapos lamang niyang i-edit ang isang Boys Handbook na isinulat para sa mga batang lalaki sa Pilipinas.
>
> Ken at Mary Lou, liham-panalangin, taglagas ng 1966

Makalipas ang labinlimang buwan, hiniling nila sa kanilang mga kaibigan na patuloy na manalangin:

> Patuloy na pinamamahalaan ni Rudy Ponce de Leon ang buong programa ng Brigade sa Pilipinas. Naglalakbay siya sa buong kapuluan upang abutin ang mga batang lalaki para sa Panginoong Jesus. Ipanalangin ninyo si Rudy sa 1968.
>
> Ken at Mary Lou, liham-panalangin, Enero 1968

Brigade Trails





Dalawang gabay na aklat para sa mga batang lalaki na tinipon ni Rudy para sa Brigade sa Pilipinas, ang gawaing sinimulan ni Ken noong 1951: Brigade Trails, Vol. 1 at Brigade Pioneer Trails. Ang kulay-dalandan ay ang sariling kopya ni Kevin. Isinulat ni Rudy sa pabalat, sa sarili niyang kamay, ang pangalan ni Kevin at ang kaniyang batalyon.

Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Nasa mga Kamay ng mga Pilipino

Taon-taon ay lumago ang gawain. Ang mga batang dating pumapasa sa mga pagsusulit ay sila na ngayon ang nagbibigay nito. Noong Hunyo 1967, sa pagsulat niya sa matatanda (elders) ng Woodside Bible Chapel bago lumipat ang pamilya sa Baguio, naiulat ni Ken:

> `Ang programa ng Brigade ay halos lubos nang nasa mga kamay ng mga Pilipino.`
>
> Ken, liham sa matatanda ng Woodside, Hunyo 3, 1967

Isa si Rudy sa mga kamay na iyon. Siya ang kauna-unahang batang lalaki sa Philippine Brigade na nagkamit ng **Herald of Christ**, ang pinakamataas na karangalan sa Christian Service Brigade, at sa pagkakaalam ni Ken, siya rin ang kauna-unahan saanman sa labas ng Estados Unidos. Ito ang korona ng mga taon ng pag-aaral ng Biblia, pagsasaulo ng Kasulatan at paglilingkod, at sa Amerika ay madalas itong ihambing sa Eagle Scout.

Dahil sa paglipat sa Baguio, mas madalang nang makita ni Ken si Rudy, ngunit umaakyat pa rin si Rudy sa bundok. Kasama siya sa isa sa mga larawan ng pinakaunang mga araw ng maliit na iglesia sa 55 Malvar, nakaupo sa tabi ng pinto.



Isang singspiration (pag-aawitan) sa 55 Malvar, Baguio. Nasa gitna si Evelyn Balanag. Nakaupo si Rudy sa tabi ng pinto.
`Larawang kuha ni Ken Engle; paliwanag mula sa blog ni Kevin, 2008`

`Pakinggan: Piyano ni Mary Lou`

Makalipas ang Labimpitong Taon

Noong 1969, ikinasal sa San Juan ang dalawa sa mga unang batang lalaki, ilang buwan lamang ang pagitan.

> Sina Rudy Ponce de Leon at Reny Garantuza ay kasama sa aming unang grupo ng mga batang lalaki sa San Juan noong 1952. Nagkaroon kami kamakailan ng dalawang malaking kasalan sa San Juan nang pakasalan nila ang mabubuting Kristiyanong dalaga. Magkasamang naglingkod kami ni Ken Brooks sa orihinal na grupong iyon ng Brigade, at ngayon, makalipas ang labimpitong taon, tumulong kami sa pagpaplano at pagsasagawa ng seremonya ng kasal ng isa sa mga magkapareha. Si Rudy ang editor ng magasin ng Brigade na "BRIGHT AND KEEN" at pinalalakas niya ang loob ng mga gumagawa sa gawain para sa mga batang lalaki sa buong kapuluan. Isa siyang manggagawang itinagubilin.
>
> Ken at Mary Lou, liham-panalangin, Nobyembre 1969

Si Uping ang napangasawa ni Rudy. Magiging doktor siya, at sa mga darating na taon, magkasama nilang dadalhin ang ebanghelyo at libreng gamot sa mga bayan sa buong Luzon.

Pakinggan: Piyano ni Mary Lou

Sina Rudy at Uping



Sina Rudy at Uping sa araw ng kanilang kasal, San Juan, 1969.

Larawang kuha ni Ken Engle · Mula sa koleksiyon ni Kevin Engle

Pakinggan: Piyano ni Mary Lou

Bright and Keen, ang Babasahin

Pagsapit ng 1972, nasa furlough sa Kansas ang mga Engle, at dumating ang balita sa koreo.

> Ipinaalala sa amin kamakailan ni RUDY PONCE DE LEON na ika-20 anibersaryo ngayon ng gawain ng Brigade sa Pilipinas. Isa siya sa maliliit na bata sa orihinal na grupo na pinaglingkuran namin ni Ken Brooks tuwing Sabado noong 1952. Iniulat ni Rudy na kasisimula pa lamang ng dalawang bagong batalyon sa Mindanao at Palawan. Kaya 17 grupo na lahat sa Pilipinas.
>
> Ken at Mary Lou, “From the mailbox,” Marso 1972

> Siya ang editor ng maliit na magasin na ipinadadala sa mga kabataang lalaki sa buong bansa. Ang tawag dito ay "BRIGHT AND KEEN." Isang libo o higit pang kopya ang inililimbag bawat labas.
>
> Ken at Mary Lou, liham-panalangin, Abril 22, 1972

> Patuloy na pinamumunuan ni Rudy Ponce de Leon ang gawain ng Brigade. Isa siyang bata sa orihinal na grupo. Ngayon ay may mga 126 na lider na ang dumaan sa pagsasanay at 22 club.
>
> Ken at Mary Lou, liham-panalangin, 1973

Pakinggan: Piyano ni Mary Lou

Pinangungunahan ng Isa sa mga Orihinal na Kasapi

Noong Enero 31, 1973, sa John Hay sa Baguio, inirekord ang patotoo ni Ken. Malapit sa katapusan, binanggit niya ang boys' club na sinimulan niya noong 1951. Noon ay lumago na ito sa dalawampu't dalawang club sa buong Pilipinas, at pinangungunahan ito, sabi niya, ng isa sa mga orihinal na kasapi.

Walang alinlangan si Kevin kung sino iyon: si Rudy. Si Rudy ang namahala sa dalawampu't dalawang club na iyon.

Ilang taon ding nag-aral si Rudy sa isang seminaryo sa New Zealand, at umuwi upang maglingkod sa mga asembleya.

Dalawang Saul

Noong Marso 1975, ang tagsibol na aalis na ang mga Engle sa Pilipinas, umakyat sina Rudy at Uping sa bundok patungong Baguio para sa award night ng Brigade. Sumulat si Ken sa kaniyang mga magulang sa Kansas:

> Kahapon ay 24 na taon na mula nang dumating ako sa Pilipinas bilang misyonero. Narito si Rudy at ang kaniyang asawa noong Sabado at Linggo.
>
> Ken sa kaniyang mga magulang, Marso 18, 1975

> Sa kaniyang pagsasalita, binalikan ni Rudy ang araw na inanyayahan ko siya sa Brigade sa unang pagkakataon noong 1952. Binalikan din niya ang una nilang campout atbp. Nagbigay siya ng magandang mensahe noon tungkol sa "Dalawang Saul"....Ang isa sa Lumang Tipan at ang isa sa Bagong Tipan.
>
> Ken sa kaniyang mga magulang, Marso 18, 1975

Nang sumunod na gabi, nagsalita si Rudy sa Battalion 9 sa Baguio Baptist, at tumanggap sila ni Ken ng tig-isang Certificate of Appreciation. Ganito ang nakasulat sa kay Ken: *"bilang pagpapahayag ng taos-pusong pasasalamat sa espirituwal na tulong at pagpapalakas-loob sa Bn. 9 Brigade."*

Apat na Araw sa Kansas

Noong Pebrero 1980, dumalaw si Rudy kina Ken at Mary Lou sa Abilene.

> Nagkaroon kami ng napakagandang karanasan kamakailan. Dumalaw sa amin nang apat na araw si Rudy Ponce de Leon, mula sa Pilipinas. Kasama si Rudy sa aming unang boys club noong 1952. (Christian Service Brigade) Nang maglaon ay tinanggap niya ang Panginoon bilang personal na Tagapagligtas. Siya ang naging una naming "Herald of Christ", ang pinakamataas na parangal sa programa ng Brigade.
>
> Ken sa Woodside Bible Chapel, Marso 25, 1980

Katatapos lamang nina Rudy at Uping ng tatlong taon sa New Zealand, kung saan nag-aral siya sa isang Bible college at, sa huli niyang taon, naging pangulo ng mga mag-aaral. Sa Abilene, nagsalita siya sa isang fellowship breakfast at dalawang beses sa Kapilya, at gumuhit siya ng kuwentong cartoon para sa mga bata sa overhead projector. *"Napakahusay niyang gumuhit,"* isinulat ni Ken. Nakipag-upo sa kaniya ang mga kalalakihan ng Kapilya noong Lunes ng gabi para marinig ang gawaing misyonero mula sa pananaw ng isang Pilipino.

> Itinuturing namin si Rudy na isa sa aming mga Timoteo mula sa aming mga taon sa Pilipinas.
>
> Ken sa Woodside Bible Chapel, Marso 25, 1980

Ang Pinakamalalim na Bakas

Pagbalik sa Pilipinas, nagturo si Rudy sa isang panandaliang Bible school sa lugar ng kampo. Ibinahagi ni Ken ang sariling paglalarawan ni Rudy dito noong 1981:

> Hanggang 20 estudyante lamang muna ito, at uunahin ang matatanda at iba pang lider ng asembleya na makaaalis para sa matibay na pagsasanay sa Biblia at sa lalo pang paglago ng kanilang mga kaloob.
>
> Rudy, sinipi sa liham-panalangin nina Ken at Mary Lou, Nobyembre 1981

Noong 1984, tinanong si Ken ng isang iglesia sa Chicago kung anong pagbabago ang naidulot ng misyon. Isinulat niya ang tungkol sa mga batang lalaki.

> Ilan sa mga bata ang nakatapos ng buong programa at naging "Heralds of Christ." Isa roon si Rudy Ponce de Leon, at nagpatuloy siya sa pag-oorganisa at pagtulong para magsimula ang mahigit dalawampung iba pang club. … Nasangkot din kami sa iba pang uri ng gawain gaya ng radyo, … gawain sa kampo atbp. ngunit ang gawaing katatapos ko lamang ilarawan ang tila nag-iwan ng pinakamalalim na bakas. Ang walang hanggan lamang ang magpapakita kung ano ang tunay na mahalaga, ngunit makalipas ang tatlumpung taon, ganoon ang tingin dito.
>
> Ken, “What Difference Does It Make?”, Marso 1984

Mga Iskrip para sa Radyo

Noong Marso 1986, umuwi sa Panginoon si Cyril Brooks, at nag-alala si Ken para sa mga brodkast ng Bible School of the Air.

> Nakapaglingkod si "Dad" Brooks sa ministeryo ng brodkast hanggang halos sa katapusan ng kaniyang buhay. Siya ang naghahanda ng mga brodkast at si Rudy Ponce de Leon ang nagrerekord ng mga ito sa teyp para isahimpapawid sa mga istasyon ng Far East Broadcasting Company. Nag-aalala kami tungkol sa kinabukasan ng mga brodkast. Sumulat kami kay Rudy at inialok namin ang mga iskrip ng Emmaus Bible Hour.
>
> Ken at Mary Lou, liham sa Pasko, Disyembre 1986

Sumagot si Rudy:

> Ang isa pang magandang balita sa liham ninyo ay tungkol sa mga iskrip....Itinuturing ko itong sagot sa panalangin. Nabasa ko na ito (ang iskrip) at ito mismo ang kailangan ko.
>
> Rudy kay Ken, 1986

Ipinadala sa kaniya ni Ken sa airmail ang limampu't dalawang iskrip, isang taon ng mga programa. At ang *"isa pang magandang balita"* na tinutukoy ni Rudy ay ang kasal ni Kevin kay Cheryl Ferris nang Hulyong iyon.

Isang Panalangin sa Kongreso

Noong 1987, pinangungunahan nina Rudy at Uping ang isang medical-dental team kasama ang misyonerong dentista na si Dr. Dave Johnson. Sa Cainta, mahigit tatlong daang kaso ang ginamot ng team, at isang daang tao ang nabigyan ng lunas sa ngipin. Nang Nobyembreng iyon, ibinahagi ni Ken ang isa pang liham:

> Si Rudy, na dating maliit na bata sa aming gawain sa kabataan, ay madalas sumulat sa amin. Isa na siya ngayon sa matatanda ng San Juan Gospel Chapel at aktibo sa bagong medical-dental team na naglilingkod sa Luzon.
>
> Ken at Mary Lou, liham-panalangin, Nobyembre 1987

> Bahagi ng pangwakas na hamon ay hindi lamang ang ihanda ang aming sarili sa espirituwal, manalangin nang taimtim, may pang-unawa at tapat, kundi makilahok din kung saan kami makakaya at magkaroon ng epekto saanman kami naroroon, sa anumang paraan. Hindi ko akalaing bibigyan ako ng Diyos ng ganoong pagkakataon.
>
> Rudy, sinipi sa liham ding iyon

Pagkatapos, hiniling kay Rudy na manalangin sa birthday party ng kaniyang pinsan, isang bagong halal na kongresista. Narinig ng Speaker of the House ang panalangin at hiniling na basahin ito sa pagbubukas ng sesyon ng Kongreso kinabukasan.

Pagkatapos ng Bulkan

Noong 1991, sumabog ang Bundok Pinatubo sa hilaga ng Manila. Nang Paskong iyon, ibinahagi nina Ken at Mary Lou sa kanilang mga kaibigan ang liham ni Rudy.

> Saan natin maihahambing ang sakuna ng bulkan sa mga lalawigan ng Pampanga, Zambales at Tarlac. Para itong pinagsama-samang pinsala ng apoy, baha at lindol. Kapag dumaan ang lahar sa isang lugar, nawawalan ng silbi ang lahat ng puno, bahay, daan at tulay, at hindi alam kung hanggang kailan. Ganap na pagkawasak! May maliit ngunit lumalagong kongregasyon ang Pabanlag na may 60 Kristiyano na natutuwa sa kanilang bagong tayong sementong kapilya. Matapos ang unang pagbagsak ng abo at dalawang sumunod na pagdaluyong ng lahar, isang talampakan na lamang ng bubong ng kapilya ang nakalitaw sa ibabaw ng tumigas na putik. Isa nang tiwangwang na lupain ang buong nayon.
>
> Rudy, sinipi sa liham sa Pasko nina Ken at Mary Lou, Disyembre 1991

Nagpatuloy ang mga medical mission. Pagsapit ng 1995, mahigit labimpitong libong tao na ang kanilang nagamot.

Isang Klase ng mga Batang Lalaki na Naging Club

Apatnapung taon matapos simulan ni Ken ang club, ang mga liham ay patungo na sa kabilang direksiyon. Kabilang sa mga papeles ni Ken ang mga liham-panalangin mula sa **San Juan Gospel Chapel**, na nilagdaan ni Rudy I. Ponce de Leon para sa matatanda at mga diyakono. Ang batang mula sa club noong 1951 ang siya na ngayong sumusulat sa mga tagasuporta ng mga misyonero.

Noong Disyembre 1995, iniulat niya ang isang serbisyo ng pagkilala kay Stimson "Tatang" Alviar, ang pinakanakatatandang manggagawang Pilipino sa mga asembleya, para sa tatlumpu't limang taon bilang manggagawang itinagubilin mula sa San Juan, na ang karamihan ay sa Pampanga. Iniulat niya ang mga medical mission na nakagamot sa mahigit labimpitong libong tao mula pa noong 1986, na laging libre ang gamot, at ang gawain ng ebanghelyo sa mga pamilyang napalayas sa kanilang mga tahanan dahil sa lahar matapos ang mga bagyo.

Noong Hunyo 1996, dumating ang balita tungkol sa mga kampo: limang summer camp, apat sa mga ito ang nakasira ng rekord sa dami ng dumalo, at isang kampo sa Semana Santa na kinatawan ng animnapung asembleya. At may isang maliit na bagay sa sariling bakuran. Sa San Juan, isinulat niya, ang *"klase ng mga batang lalaki sa Sunday School (na naging club)"* ay tatlong buwan nang nagpupulong, at lumaki ang bilang ng kasapi nito mula lima hanggang labinlima. Napakarami nang natapos ng mga bata sa kanilang gawain sa Biblia at iba pang kailangan kaya marami sa kanila ang nagkamit ng libreng pagsama sa youth camp. Isa itong klase ng mga batang lalaki na naging club, sa San Juan, may mga pagsusulit na papasahan at kampong makakamit, at walang bayad.

Nilagdaan niya ito ng *"Sumasainyo, sa Harap ng KANIYANG Trono."*

Ang Karugtong ng Kuwento ni Rudy

Nagtanong ang isang bata kung may bayad. Sinabi ng isang batang misyonero na wala. Pagkalipas ng pitumpu't limang taon, ang club, ang mga kampo, ang mga iglesia at ang mga lalaking sinanay nila ay siya pa ring sagot sa tanong na iyon.

> At ang mga bagay na iyong narinig sa akin sa gitna ng maraming saksi, ay siya mong ipagkatiwala sa mga taong tapat, na makapagtuturo naman sa iba.
>
> 2 Timoteo 2:2

Itinayo nina Ken at Uncle Kevin Dyer ang Teach Others Program sa talatang iyon noong 1959. Si Rudy ang larawan nito sa isang buhay. Noong mga 1997, sa isa sa kanilang mga huling liham sa Pasko, ibinahagi nina Ken at Mary Lou ang balita niya: *“Ikinukuwento niya na ang isang boys’ club ay nagiging nakapagpapasiglang paraan ng pag-abot sa iba para sa San Juan Gospel Chapel. Natulungan siya ng isang boys’ club noong bata pa siya.”* Naging isa si Rudy sa mga taong tapat na iyon, at nasa Our Faithful Men na ngayon ang sarili niyang aklat. Buksan ang susunod na pahina.

Mula sa mga talaarawan ni Ken noong 1951 at 1953–55, sa kaniyang mga liham at liham-panalangin noong 1952–1997, sa mga liham-panalangin ni Rudy noong 1995–96, sa brochure ng Philippine Brigade, sa teyp ng patotoo ni Ken noong 1973, at sa mga alaala ni Kevin (Oktubre 9 at 15, 2026).

Ang Sariling Aklat ni Rudy

Narito ang pinakamagandang balita sa aklat na ito. Ang batang nagtanong kung may bayad ang club ay lumaki at sumulat ng sarili niyang aklat, at mababasa n’yo na ito ngayon, nang libre.

ISINULAT NI RUDY F. PONCE DE LEON · NASA OUR FAITHFUL MEN

Pagbubulay-bulay kay Jesus sa Pagpipira-piraso ng Tinapay

Isang aklat sa Tagalog · 38 pahina

Libreng basahin at i-download

Tingnan sa Our Faithful Men ↗

I-download ang PDF ↗

Silipin ang buong aklatan ↗

Kasama ito sa Our Faithful Men, ang aming libreng aklatan ng mga aklat at booklet sa Tagalog, katabi ng mga aklat ni William MacDonald at ng iba pang mga guro ng Biblia. Mula sa 2 Timoteo 2:2 ang pangalan nito, ang talatang nasa naunang pahina. Tinuruan ni Ken ang isang batang nagngangalang Rodolfo na bigkasin ang Juan 1:10-12. Ngayon, isa na ang batang iyon sa “mga taong tapat, na makapagtuturo naman sa iba,” at tinuturuan ng kaniyang aklat ang mga mananampalataya na alalahanin ang Panginoong Jesus sa Kaniyang hapag.

> ***At may darating pa.*** *Ito ang una sa mga sinulat ni Rudy sa Our Faithful Men. Madadagdagan pa ang kaniyang mga materyal, at ituturo ng pahinang ito ang bawat isa kapag nailagay na.*

Mga Pinagkunan

Ang aklat na ito ay batay sa mga talaarawan ni Ken noong 1951, 1953, 1954 at 1955; sa kaniyang mga liham-panalangin at mga liham mula Abril 1952 hanggang mga 1997 (kabilang ang kaniyang mga liham sa Woodside Bible Chapel noong 1980, 1984 at 1987, ang liham niya sa kaniyang mga magulang noong 1975, at ang kaniyang sanaysay noong 1984 na “What Difference Does It Make?”); sa mga liham-panalangin ni Rudy mula sa San Juan Gospel Chapel noong Disyembre 1995 at Hunyo 1996, sa brochure ng Christian Service Brigade of the Philippines, sa liham ni Ken noong 1967 sa matatanda ng Woodside, sa teyp ng kaniyang patotoo noong 1973, at sa mga alaala ni Kevin (Oktubre 9, 2026). Idinagdag ang mga liham at ang mga pahina ng talaarawan noong 1953–54 noong Oktubre 15, 2026. Unang inilathala ito bilang Ikaapat na Bahagi ng Ikalawang Tomo.

Mga Kasamang Aklat

Katabi ng limang tomo ng kuwento ang walong kasamang aklat.

Sa Kaniyang Kagalakan: Ang Buhay at Ministeryo ni Ken Engle
Mga liham mismo ni Ken · 1951–1987 · ang kaniyang buhay at ministeryo

"Mary Lou, Mary Lou": Ang Kuwento nina Evelyn at Fred Balanag
Lungsod ng Baguio · 1968–2010

Cheryl
Cheryl Lyn Engle · ang kaniyang buhay, musika at sariling mga salita

Karen, Patrick, at Romblon: "Dinadala ang Pangitain"
keepm.org · ang Emmaus app · Moments to Remember · sina Karen at Patrick

Mga Kuwento ng Pamilya at mga Kaibigan
Mga kaibigan ng gawain · mga kuwento ng pamilya · sanggunian ng pamilya

Mga Alaala ni Kevin
Kevin Engle · sa sarili niyang mga salita · Stewards Foundation · Sa Sariling mga Salita ni Itay

> **Faithful Men: Isang Aklatan ng mga Klasikong Kristiyano**, mula sa PlymouthBrethren.org: mga manunulat na Brethren at mga buhay ng misyonero, mahahanap ayon sa may-akda, Kasulatan at paksa. **Buksan ang library ↗**

Talaan ng Nilalaman ng buong serye →

Lahat ng link sa serye, sa iisang lugar →

Ang Susunod

Ito ay isa sa walong kasamang aklat ng *Panginoon, Ibigay Mo sa Amin ang Bundok na Ito*. Nasa Talaan ng Nilalaman ang lahat ng aklat ng serye.

> Ingatan sila para kay Jesus hanggang sa walang hanggan.
>
> ang panalangin sa likod ng KEE Philippine Missions

Edisyong Tagalog, Oktubre 11, 2026 · salin ng pampublikong edisyon sa Ingles, hanggang sa mga kuwento ni Gordon na "Prays for Us Daily" (Oktubre 10, 2026), "ML + I," "Two Candles" at "The Wedding," ang mga liham ni Ken noong digmaan, 1943–45, ang mga liham ng 1950–51, "Herald of Christ" (ang kuwento ni Rudy Ponce de Leon), "Mary Lou, Mary Lou" (ang kuwento ni Evelyn Balanag), "The Landlord and the Projectionist," at ang listahan ng mga link